

Informacja

z realizacji Programu Na Rzecz Poprawy Warunków Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych w Mieście Suwałki do roku 2010

Program na Rzecz Poprawy Warunków Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych w Mieście Suwałki na lata 2006 – 2010 był wieloletnim dokumentem zatwierdzonym przez Radę Miejską w Suwałkach uchwałą Nr L/559/06 z dnia 30 sierpnia 2006 r.

Przyjęty Program miał istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego niepełnosprawnym mieszkańcom naszego Miasta, a w szczególności zapewnił skuteczność przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz zapewnił instrumenty do integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin z lokalną społecznością.

W trakcie realizacji w/w Programu została przedłożona Radzie Miejskiej w Suwałkach informacja z realizacji tegoż Programu za lata 2006 – 2008.

Realizacja zadań wynikających z Programu przyniosła wymierne efekty, do których należy zaliczyć w szczególności:

1. Budowę hospicjum,
2. Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi,
3. Utworzenie Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych,
4. Uruchomienie Poradni Rehabilitacji – Dział Fizjoterapii,
5. Zakup środków transportu do przewozu osób niepełnosprawnych oraz wymianę publicznych środków transportu na dostępne osobom niepełnosprawnym (autobusy niskopodwoziowe),
6. Likwidację barier architektonicznych i technicznych, zarówno w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych jak i w obiektach publicznych, takich jak placówki oświatowe i kultury,
7. Tworzenie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, podjęcie własnej działalności gospodarczej, korzystanie ze szkoleń, staży, przygotowania zawodowego i prac interwencyjnych.

Ponadto osoby niepełnosprawne wspierane były finansowo poprzez dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zapewnienie osłony socjalnej w postaci zasiłków stałych, okresowych, pielęgnacyjnych, dowozu posiłków, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podjęmowane były również działania w zakresie wczesnego diagnozowania i interwencji w ograniczaniu skutków niepełnosprawności poprzez badania profilaktyczne, akcje zachęcające do profilaktyki zdrowotnej, szkolenia, konferencje itp.

Wspierano potencjał organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez dofinansowanie organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć.

Zwrócona została uwaga na rozwój szkolnictwa specjalnego oraz wzmocnienie istniejących, integracyjnych placówek oświatowych w tym: podnoszenie kwalifikacji nauczycieli oraz ich udział w kursach, szkoleniach i warsztatach, dostosowanie programów nauczania do potrzeb i możliwości rozwojowych dziecka niepełnosprawnego, zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego, ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami, organizację różnego rodzaju zajęć itp.

Zakres rzeczowy poszczególnych zadań z uwzględnieniem kosztów, realizatorów i źródeł finansowania zawiera poniższe zestawienie.

Kierunek I. Wspieranie dostępności usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych oraz ich właściwa jakość w celu poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Krótki opis działań	Wydatkowane środki w zł					Podmioty realizujące	Źródła finansowania
	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.		
Zadanie 1. Rozwój infrastruktury rehabilitacyjno-medycznej.							
1. Realizacja zadania inwestycyjnego pn. „Budowa budynku przychodni i oddziału Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Paliatywnej w Suwałkach”. Współfinansowanie przez Miasto Suwałki 1/3 kosztów budowy hospicjum: <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006 – 50.000 zł • w roku 2007 – 800.000 zł • w roku 2008 – 962.000 zł 	98.555	2.396.410	4.063.524	0	0	Samorząd Województwa Podlaskiego, U M, SP ZOP, SS OP, Caritas Diecezji Ełckiej	budżet samorządu, budżet państwa, środki SP ZOP, zbiórki pieniężne, 1% podatku
2. Rehabilitacja leczniczo-ambulatoryjna: uruchomienie w 2008 r. Poradni Rehabilitacji, Dział Fizjoterapii. Z pomocy w formie usług skorzystało: <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2008 – 1.327 osób, • w roku 2009 - brak danych, • w roku 2010 - brak danych. Udzielone porady: <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2008 – 2.300, • w roku 2009 - 2.501, • w roku 2010 - 2.148 	0	0	w ramach zawartych umów	w ramach zawartych umów	w ramach zawartych umów	NZOZ Medetrina w Suwałkach	NFZ
3. Kształcenie kadry medyczno-rehabilitacyjnej w Policealnej Szkole Medycznej w Suwałkach: <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r. - technik fizjoterapii - 21 osób, - terapeuta zajęciowy - 22 osoby, • 2007 r. - technik fizjoterapii - 27 osób, - terapeuta zajęciowy - 18 osób, - technik masażysta - 25 osób, • 2008 r. - terapeuta zajęciowy - 16 osób, - technik masażysta - 21 osób, • 2009 r - opiekun medyczny - 21 osób, - technik masażysta - 18 osób, • 2010 r - technik masażysta - 23 osoby, - terapeuta zajęciowy - 15 osób, - asystent osób niepełnosprawnych - 21 osób. 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PSzM	budżet państwa

Zadanie 2. Wspieranie działań w sferze dostępności usług rehabilitacyjnych, leczniczych i opiekuńczych poprzez powoływanie zespołów wyjazdowych, promowanie działań wyjazdowych, promowanie działań wspierających zespoły domowej opieki paliatywnej i rozwój działalności opiekuńczo hospicyjnej w miejscu zamieszkania chorego oraz świadczenie usług opiekuńczych.

<p>1. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006 dofinansowanie udzielono 294 osobom, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 234 dorosłym, - 14 dzieciom i młodzieży, - 46 opiekunom, • w roku 2007 dofinansowanie udzielono 390 osobom w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 298 dorosłym, - 22 dzieciom i młodzieży, - 70 opiekunom, • w roku 2008 dofinansowanie udzielono 338 osobom, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 272 dorosłym , - 16 dzieciom i młodzieży, - 50 opiekunom, • w roku 2009 dofinansowanie udzielono 148 osobom, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 115 dorosłym, - 10 dzieciom i młodzieży, - 23 opiekunom, • w roku 2010 dofinansowanie udzielono 197 osobom, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 131 dorosłym, - 11 dzieciom i młodzieży, - 55 opiekunom. 	181.253	248.573	234.959	109.242	150.000	MOPS	PFRON, wkład własny uczestników
<p>2. Opieka paliatywna w miejscu zamieszkania chorego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • domowa opieka paliatywna nad osobami dorosłymi: <ul style="list-style-type: none"> - 200 osób w roku 2006, - 208 osób w roku 2007, - 208 osób w roku 2008, - 161 osób w roku 2009, - 131 osób w roku 2010. • domowa opieka paliatywna nad dziećmi: <ul style="list-style-type: none"> - 5 dzieci w roku 2006, - 4 dzieci w roku 2007, - 4 dzieci w roku 2008, 	335.222	440.775	462.690	601.879	572.501	SP ZOP	NFZ
	102.211	55.037	68.934	92.347	93.805		

<ul style="list-style-type: none"> - 4 dzieci w roku 2009, - 5 dzieci w roku 2010. • poradnia medycyny paliatywnej: <ul style="list-style-type: none"> - 3 osoby w roku 2006, - 6 osób w roku 2007, • pielęgniarska opieka długoterminowa: <ul style="list-style-type: none"> - 8 osób w roku 2006, - 10 osób w roku 2007, - 8 osób w roku 2008, - 8 osób w roku 2009, - 11 osób w roku 2010. • opieka domowa nad pacjentami dorosłymi wentylowanymi mechanicznie <ul style="list-style-type: none"> - 2 osoby w roku 2006, - 3 osoby w roku 2007, - 4 osoby w roku 2008, - 6 osób w roku 2009, - 10 osób w roku 2010. • opieka domowa nad dziećmi wentylowanymi mechanicznie <ul style="list-style-type: none"> - 1 dziecko, przez okres od stycznia 2006 roku do czerwca 2008 roku. 	2.050	375	0	0	0		
<ul style="list-style-type: none"> - 8 osób w roku 2006, - 10 osób w roku 2007, - 8 osób w roku 2008, - 8 osób w roku 2009, - 11 osób w roku 2010. 	40.176	51.501	44.321	39.844	61.236		
<ul style="list-style-type: none"> - 2 osoby w roku 2006, - 3 osoby w roku 2007, - 4 osoby w roku 2008, - 6 osób w roku 2009, - 10 osób w roku 2010. 	10.657	105.975	144.300	298.260	554.580		
<ul style="list-style-type: none"> - 1 dziecko, przez okres od stycznia 2006 roku do czerwca 2008 roku. 	16.281	58.464	22.200	0	0		
<p>3. Przekazano środki finansowe na leczenie i zakup leków dla osób chorych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2008 r. - 7 osobom, - 2009 r. - 11 osobom, - 2010 r. - 15 osobom. <p>Cd. zad. nr 6.</p>	0	0	3.415	22.054	39.266	SS OP	środki własne stowarzyszenia
Zadanie 3. Opracowanie kierunków działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki w odniesieniu do lokalnych społeczności, grup samopomocy oraz organizacji pozarządowych zgodnie z przyjmowanymi corocznie priorytetami.							
<p>Corocznie opracowywano Programy współpracy miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w tym w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, przyjęte do realizacji przez Radę Miejską w Suwałkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchwałą Nr XLII/469/05 z dnia 21.12.2005 r. na rok 2006, • uchwałą Nr V/32/06 z dnia 28.12.2006 r. na rok 2007, • uchwałą Nr XVII/145/07 z dnia 8.11.2007 r. na rok 2008, • uchwałą Nr XXIX/279/08 z dnia 26.11.2008 r. na rok 2009, 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu

<ul style="list-style-type: none"> uchwałą Nr XLI/378/09 z dnia 25.11.2009 r. i uchwałą Nr XLIX/453/2010 z dnia 23.06.2010 r. na rok 2010. 							
Zadanie 4. Podejmowanie działań na rzecz wczesnego diagnozowania i interwencji w ograniczaniu skutków niepełnosprawności.							
<p>1. Program zdrowotny pn. „Matko sprawdź krew swojemu dziecku” polegający na wykonaniu profilaktycznych badań w kierunku wykrycia chorób krwi. Programem objęci byli uczniowie ostatnich klas suwalskich szkół gimnazjalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2006 r. - 823 osoby 2007 r. - 1134 osoby 2008 r. - 789 osób 2009 r. - 699 osób, 2010 r. - 544 osoby. 	9.465	9.483	11.835	8.178	11.968	NZOZ, Medyczne Laboratorium Diagnostyczne „NovaLab” w Suwałkach,	budżet samorządu, budżet NZOZ
<p>2. W latach 2006 – 2007 realizowano profilaktyczny program zdrowotny pn. „Wczesna diagnostyka i profilaktyka osteoporozy”. W ramach programu wykonywano badania densytometryczne oraz rozdawano materiały edukacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> w 2006 r. 660 kobiet powyżej 50 roku życia. 2007 r. 811 kobiet i mężczyzn powyżej 50 roku życia 	18.000	20.549	0	0	0	„STOMED” Sp. z o.o. Garwolin	NFOZ

<p>3. W latach 2008 – 2009 przeprowadzono akcję badania poziomu cukru we krwi wśród uczniów suwalskich szkół:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 r. przebadano 982 uczniów, • w 2009 r. przebadano 852 uczniów, w wyniku czego stwierdzono u 124 osób odchylenia od normy i zalecono kontrolę u lekarza rodzinnego. Wykonano 566 pomiarów wysokości i masy ciała uczniów, gdzie u 120 osób stwierdzono otyłość zaś u 143 nadwagę. <p>W 2010 r. w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z Cukrzycą mieszkańcy Suwałk mieli możliwość w ramach nieodpłatnej akcji, korzystać z punktu informacyjnego „Cukrzyca” oraz pomiaru cukru we krwi w holu Urzędu Miejskiego. 250 osób skorzystało z badań poziomu cukru, a 120 osób z badania poziomu cholesterolu.</p> <p>W 2009 r. edukator diabetologiczny z Dziecięcego Szpitala Klinicznego II Kliniki Diabetologicznej w Białymstoku przeprowadził otwarte szkolenie dla nauczycieli szkół, przedszkoli i pielęgniarek środowiskowych z terenu miasta na temat podstawowych wiadomości o cukrzycy, postępowaniu i prowadzeniu dziecka chorego na cukrzycę w placówkach oświatowych.</p> <p>Przeprowadzono warsztaty szkoleniowe, dot. praktycznej obsługi glukometrów, techniki podawania insuliny oraz obsługi pomp insulinowych.</p> <p>W szkoleniu wzięło udział 53 pracowników placówek oświatowych.</p>	0	0	826 + rzeczowe darowizny	0	0	UM, NZOZ, Ośrodek Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia „SANITAS”, PSD, pielęgniarki SPSzW , SP nr 4,6, 7,Gimnazjum nr 7, ZS nr 6	budżet samorządu NZOZ „Sanitas” Suwałki, Sponsoring: osoby prywatne, suwalskie apteki
	0	0	0	0	400		
	0	0	0	wydatki bieżące	0	UM, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja	budżet samorządu
<p>4. W latach 2006 – 2010 samorząd suwalski brał udział w programie profilaktyki mammograficznej. Badania były realizowane przez prywatną firmę na podstawie kontraktu zawartego z NFZ. W ramach programu przebadano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r. - 978 kobiet, • 2007 r. - 1520 kobiet, • 2008 r. - 1460 kobiet, • 2009 r. - 2708 kobiet, • 2010 r. - 927 kobiet. 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	NZOZ Przychodnia Profilaktyki i Diagnostyki Obrazowej T.N.N. w Białymstoku , FADO S.A. „Centrum Usług Medycznych” w Gdańsku	NFZ

5. Spotkania z lekarzami różnych specjalności, akcje uświadamiające znaczenie profilaktyki (dieta, samobadanie piersi) w wykrywaniu raka piersi i innych chorób nowotworowych oraz wpływ wczesnej diagnozy na skuteczność leczenia. Propagowanie pomocy psychologicznej.	1.840	920	880	800	2.000	Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”, UM	budżet samorządu, środki własne stowarzyszenia
6. Udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Zarząd Główny Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Bydgoszczy oraz Podlaską Akademię Zdrowia z zakresu profilaktyki zdrowotnej	1300	1038	1141	2.615	4.166	Koło Miejskie PSD, UM	budżet samorządu środki własne Stowarzyszenia
7. Realizacja programu z zakresu profilaktyki raka piersi „Różowa wstążeczka”. W roku 2010 odbyła się w Urzędzie Miejskim konferencja pn „Życie jest bezcennym darem”, której głównym celem było przybliżenie mieszkankom naszego miasta i regionu jakim zagrożeniem jest rak piersi, nowoczesnych form leczenia oraz zachęcenie do badań profilaktycznych dla każdej kobiety.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	wydatki bieżące	UM, ZS nr 1,6, SP nr 1, ZST, PSSE, NFOZ, Centrum Onkologii w Białymstoku	budżet samorządu
8. Konferencja naukowo-szkoleniowa na temat: „Współczesne problemy zdrowotne młodych kobiet – profilaktyka schorzeń nowotworowych narządu rodniczego i gruczołu piersiowego”, w której wzięło udział 800 uczennic ostatnich klas suwalskich szkół ponadgimnazjalnych. Wykłady prowadzili specjaliści z Kliniki Ginekologii Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego w Białymstoku.	0	0	8.000	0	0	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, P P-P, placówki oświatowe, UM	budżet samorządu
9. W roku 2009 udzielono wsparcia organizacyjnego dla PZN w przeprowadzeniu akcji informacyjno- szkoleniowej w ramach projektu pn. „Chcemy zobaczyć żółte pasy i usłyszeć numery autobusów”. Wiedza przekazana w trakcie szkolenia przez tyfologów PZN przedstawicielom instytucji publicznych, służy tworzeniu przyjaznej przestrzeni publicznej dla osób niewidomych i słabowidzących.	0	0	0	0	0	UM, PZN	-
10. Szkoła rodzenia prowadzona pn. „Studio Świadomych Narodzin – Szkoła Macierzyństwa i Ojcostwa”, w ramach której uczestniczki zdobywają wiedzę na temat: przygotowania kobiet w ciąży do porodu naturalnego oraz do wypełniania nowej roli związanej z pojawieniem się dziecka, rozwoju płodu, przebiegu ciąży, porodu, położu i podstawowych problemów dotyczących opieki nad noworodkiem i laktacji, promocji zachowań prozdrowotnych w czasie ciąży, ćwiczeń możliwych do wykonania w sposób nie zagrażający przyszłej matce i dziecku. Z zajęć skorzystało 39 kobiet w 2009 r. i 86 kobiet w 2010 r.	0	0	0	22.353,47	34.400	Firma EURO-STAR, UM	budżet samorządu

11.Szczepienia przeciwko grypie – szczepienia zostały sfinansowane dla osób powyżej 75 roku życia na zasadzie dofinansowania 50% kosztów zakupu szczepionki i całkowitym sfinansowaniu kosztów przeprowadzenia badania lekarskiego i przeprowadzenia szczepienia. Ze szczepień skorzystało 603 mieszkańców Suwałk w 2009 r. i 146 mieszkańców w 2010 r.	0	0	0	12.663	3.650	NZOZ Przychodnia POZdrowie, UM	budżet samorządu
12.Szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy – ze szczepień mogły skorzystać wszystkie dziewczęta, które w 2009 roku ukończyły 13 lat i były zameldowane na pobyt stały w mieście Suwałki. Koszt szczepionki (3 dawki) był finansowany z budżetu miejskiego w następujący sposób: - w 100% dla dziewcząt z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych, - w 50% w pozostałych przypadkach. Ze szczepień skorzystało 101 trzynastolatek.	0	0	0	0	61.057	NZOZ „Prymus” Sp. z o.o., UM	budżet samorządu
Zadanie 5. Rozwój poradnictwa leczniczego, psychologicznego, socjalnego na rzecz osób niepełnosprawnych.							
1. Realizacja programów z zakresu „Funkcjonowanie i rozwój sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. W ramach otwartego konkursu pozyskano środki na zakup testów psychologicznych (2006 r.), które służyły do zdiagnozowania zaburzeń depresyjno-lękowych a ich wyniki posłużyły głównie rodzinom jako wsparcie w zakresie postępowania z osobami psychicznie chorymi poprzez poradnictwo specjalistyczne. W 2007 r. aplikowano kolejny wniosek na podstawie, którego zorganizowano klub Integracyjny w dni wolne od pracy (soboty), w którym prowadzone były zajęcia przez psychologa klinicznego i terapeutów. Odbyto 17 spotkań , podczas których prowadzone były treningi konstruktywnego współżycia z innymi ludźmi, budowania własnej wartości, strategii radzenia sobie z problemami osobistymi. Diagnozowano zaburzenia depresyjno-lękowe poprzez wykonywanie testów psychologicznych. Wsparciem objęto również rodziny w zakresie postępowania z osobami psychicznie chorymi poprzez poradnictwo specjalistyczne, terapię indywidualną i grupową. Projektem objęto 47 osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziny. Przeprowadzono 92 rozmowy indywidualne i udzielono 70 porad specjalistycznych	10.000	5.000	0	0	0	MOPS	budżet państwa

<p>2. Prowadzenie grup wsparcia dla rodziców i zajęć pomocowych (terapeutycznych edukacyjnych i rehabilitacyjnych) dla dzieci prowadzone przez specjalistów z poradni.</p> <p>3. Pozostałe działania ujęto w kierunku VI zad. 2 oraz w Kierunku VII zad. 1 i 4.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	P P-P, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem, szkoły podstawowe i przedszkola	budżet samorządu oraz stowarzyszenia
Zadanie 6. Zapewnienie i dostarczenie środków kompensujących utratę danej funkcji organizmu, tj. sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i innych środków osobistych i pomocniczych ułatwiających osobom niepełnosprawnym przystosowanie lub readaptację społeczną.							
<p>1. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (protezy, aparaty słuchowe itp.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. przyznano i rozliczono dofinansowanie dla 561 osób, z tego: <ul style="list-style-type: none"> - 530 osób do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych , - 31 osoby do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, • w 2007 r. otrzymało 586 osób, z tego: <ul style="list-style-type: none"> - 563 osób do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych , - 23 osoby do sprzętu rehabilitacyjnego, • w 2008 r. otrzymało 656 osób, z tego: <ul style="list-style-type: none"> - 625 osób do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, - 31 osoby do sprzętu rehabilitacyjnego, • w 2009 r. otrzymały 693 osoby, z tego: <ul style="list-style-type: none"> - 664 osoby do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, - 29 osób do sprzętu rehabilitacyjnego, • w 2010 r. otrzymało 653 osoby, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - 641 osób do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, - 12 osób do sprzętu rehabilitacyjnego. 	441.044	379.117	353.913	279.636	394.706 w tym: - 250.431 ze środków PFRON, - 144.275 ze środków samorządu	MOPS	PFRON, udział własny wnioskodawców, budżet samorządu

<p>2. Zakup łóżek rehabilitacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. - 7 szt., • w 2009 r. – 10 szt. <p>Łóżka te w znaczący sposób ułatwiają rehabilitację i opiekę nad osobą niepełnosprawną. Posiadają możliwość zmiany wysokości leża oraz nachylenia oparcia pleców, uda i podudzia za pomocą siłowników elektrycznych sterowanych pilotem. Łóżka stworzyły mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej w Suwałkach komfort w leczeniu, rehabilitacji i pielęgnacji, a drewniana obudowa nadaje charakter mebla i nie kojarzy się z tradycyjnym łóżkiem szpitalnym.</p>	17.601	0	0	24.899	0	Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina”	PFRON, Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina”
<p>3. Zakup sprzętu medycznego na potrzeby podopiecznych SP ZOP w Suwałkach oraz SP SzW w Suwałkach, np.: koncentrator tlenu, ssaki chirurgiczne, łóżka rehabilitacyjne z materacem, sondy gastrolinijne, ciśnieniomierze, środki opatrunkowe, budowa i wyposażenie kaplicy w SP ZOP.</p>	513	9.652	94.334	24.787	2.046	SSOP	środki własne Stowarzyszenia
<p>4. Zakup sprzętu medycznego na potrzeby SP ZOP w Suwałkach.</p>	0	0	0	85.100	115.900	SP ZOP	S P ZOP
<p>5. Zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla Miejskiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej (bieżnie elektryczne – 2 szt., rower treningowy – 3 szt.) i Klubu Kobiet po Mastektomii „Amazonka” (kijki nordic walking – 10 par, karimaty – 20 szt., piłki pilaste – 15 szt., piłki z kolcami -20 szt., taśmy rehabilitacyjne – 20 szt., pasy wypornościowe – 10 szt.)</p>	0	0	0	0	32.340	MTKKF, Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”	PFRON, środki własne stowarzyszeń

Kierunek II. Przystosowanie środowiska fizycznego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej, placówek edukacyjnych (w szczególności integracyjnych oraz szkół wyższych) oraz miejsc zamieszkania poprzez identyfikację i likwidację barier architektonicznych.							
1. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych: <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. przyznano dofinansowanie - 34 osobom z dysfunkcją narządów ruchu (przystosowanie łazienek, podłogi antypoślizgowe, podnośniki transportowo - kąpielowe, nasadki podwyższające sedes, poręcze, dźwig przy balkonie itp.), • w 2007 r. - 27 osobom, • w 2008 r. - 45 osobom, • w 2009 r. - 30 osobom, • w 2010 r. - 16 osobom. 	276.606	267.943	389.621	212.787	95.618	MOPS	PFRON, wkład własny wnioskodawców
2. W ramach likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych w SOSW nr 1 zainstalowano windę osobową; Wykonano podjazd dla uczniów na wózkach; Zlikwidowano progi we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych; Zakupiono pojazd do przewozu uczniów niepełnosprawnych; Wykonano poręcze i pochwyt zabezpieczające poruszanie się uczniów na korytarzach; Dostosowano toalety do ich potrzeb.	220.702	0	1.093.515,89	0	0	SOSW nr 1	PFRON, budżet samorządu
3. Przystosowanie budynku Młodzieżowego Domu Kultury w Suwałkach do potrzeb osób niepełnosprawnych (wymiana stolarki drzwiowej, posadzki, podjazd dla osób niepełnosprawnych).	0	26.539	0	0	0	MDK	budżet samorządu
4. Modernizacja budynku SOSW nr 2 uwzględniająca likwidację barier architektonicznych w ramach działania – Inicjatywy Społeczne.	21.225	0	0	0	0	SOSW nr 2	budżet samorządu
5. Tworzenie udogodnień technicznych - poręcze w wc, przy wejściu do ZS nr 3, zaś pozostałe działania zmierzające do tworzenia udogodnień ograniczone konstrukcją budynku.	0	2.270	0	0	0	ZS nr 3	budżet samorządu

6. W ramach „Programu wyrównywanie różnic między regionami” oraz „Programu wyrównywania różnic między regionami II” (program PFRON) zlikwidowano bariery architektoniczne w placówkach oświatowych.	-	0	398.346	138.293,89	0	SOSW nr 1, Przedszkole nr 4, nr 8, ZS nr 10	PFRON, budżet samorządu
7. Mieszkania przystosowane dla osób niepełnosprawnych w budownictwie o współczesnym standardzie. W 2006 r. – 1 mieszkanie, w 2007 r. – 6 mieszkań, w 2008 r. – 6 mieszkań.	62.000	534.000	1.122.000	0	0	ZBM	budżet samorządu
8. Remont łazienki w Przedszkolu nr 8– dostosowanie sanitariatów do potrzeb dzieci niepełnosprawnych, doposażenie łazienki w specjalistyczny sprzęt dla osób niepełnosprawnych (uchwyty, duża umywalka, kabiny dostosowane do możliwości wózków inwalidzkich). Doposażenie ogrodu przedszkolnego z uwzględnieniem potrzeb możliwości dzieci niepełnosprawnych. Remont klatki schodowej, wymiana płytek podłogowych na antypoślizgowe. Wymiana posadzek w szatni. Wymiana nawierzchni placu przedszkola. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa podczas pobytu dzieci w przedszkolu poprzez sukcesywne dostosowywanie warunków lokalowych do potrzeb i predyspozycji dzieci niepełnosprawnych – zakup stolików i krzesełek z regulowaną wysokością umożliwiającą dostosowanie mebli do wzrostu dziecka.	0	0	0	31.007,17	65.063	Przedszkole nr 8	budżet samorządu, Rada Rodziców,
9. Ułożenie kostką polbrukową dojazdu do budynku SP nr 9, remont i dostosowanie wejścia do budynku oraz dostosowanie toalety dla uczniów niepełnosprawnych. Zakup i montaż barierki na podjeździe dla osób niepełnosprawnych	0	0	0	25.000	1.500	SP nr 9	Rada Rodziców, budżet samorządu
10.Zabezpieczenie schodów w maty antypoślizgowe. Naprawa placu przy Przedszkolu nr 2.	0	0	0	230	0	Przedszkole nr 2	budżet samorządu
11.Wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych przed wejściem do ZS nr 8.	0	0	0	wydatki bieżące	0	ZS nr 8, MDI	budżet samorządu
12. Budowa podjazdu do budynku siedziby PZG ze Specjalistyczną Poradnią Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu przy ul. Szkolnej 7.	0	0	0	0	57.117	ZBM	budżet samorządu

13.Montaż platformy przychodowej na I piętro budynku przeznaczonego na cele medyczne przy ul. Młynarskiego 9	0	0	0	0	55.803	ZBM, najemca lokalu	zwrot poniesionych nakładów przez najemcę w czynszu
14.Przystosowanie toalet oraz wymiana drzwi na szersze w budynku przeznaczonym na cele medyczne przy ul. Waryńskiego 27.	0	0	0	0	15.000	ZBM	budżet samorządu
15.Przystosowanie toalet w budynku przeznaczonym na cele medyczne przy ul. Putry 9.	0	0	0	0	8.000	ZBM	budżet samorządu
16.Wykonanie pochylni wraz z poręczami oraz dostosowanie podjazdu od parkingu do budynku Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.	0	0	0	0	19.988	PP-P	PFRON, budżet samorządu
17.Wykonanie podjazdu od strony obiektów sportowych w ZS nr 6.	0	0	0	0	wydatki bieżące	ZS nr 6	budżet samorządu, środki unijne
18.Przystosowanie toalet dla osób niepełnosprawnych w budynku przeznaczonym na cele medyczne przy ul. Szkolnej 7.	0	0	0	0	8.500	ZBM	budżet samorządu i Specjalistycznej Poradni Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu
Zadanie 2. Nadzór nad prawidłowym wypełnianiem swoich funkcji przez placówki integracyjne i specjalne, poprzez zwrócenie szczególnej uwagi na zwiększenie dostępności specjalistycznych środków dydaktycznych, dostosowanie sprzętowe placówek oraz przygotowanie nauczycieli do nauczania dzieci niepełnosprawnych (np. w zakresie języka migowego, pisma Breila) itp..							
1.W ramach nadzoru nad prawidłowym wypełnianiem swoich funkcji przez placówki integracyjne i specjalne przeprowadzono kontrole, między innymi w zakresie: zgodności faktycznego stanu z zatwierdzonymi arkuszami i aneksami, organizacji pracy placówek, prawidłowości wydatkowania środków finansowych, liczebności oddziałów integracyjnych i specjalnych. Liczba przeprowadzonych kontroli: 3 w 2006 r., 4 w 2007 r., 2 w 2008 r., 1 w 2009 r. i 2 w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
2.Corocznie przy zatwierdzaniu arkuszy organizacyjnych suwalskich szkół, organ prowadzący zatwierdza określoną liczbę oddziałów integracyjnych. Oddziały integracyjne w suwalskich szkołach: 2006/2007 rok szkolny: - Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi – 6 oddziałów,	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	ZS nr 10 SP nr 11 ZS nr 3	budżet samorządu

<ul style="list-style-type: none"> - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi 6 oddziałów, - ZS nr 3 Gimnazjum nr 5 – 3 oddziały, - Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi- 2 oddziały. <p>2007/2008 rok szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi – 6 oddziałów, - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi – 6 oddziałów, - ZS nr 3 Gimnazjum nr 5 – 3 oddziały, - Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi- 2 oddziały. <p>2008/2009 rok szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi- 7 oddziałów, - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi -7 oddziałów, - ZS nr 3 Gimnazjum nr 5 – 3 oddziały, - Gimnazjum nr 7 z oddziałami integracyjnymi – 2 oddziały. <p>2009/2010 rok szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zespół Szkół nr 10 SP nr 10 z Oddziałami integracyjnymi –7 oddziałów, - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi – 7 oddziałów, - Zespół Szkół nr 3 Gimnazjum nr 5 – 3 oddziały, - Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7 – 2 oddziały. <p>2010/2011 rok szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zespół Szkół nr 10 SP nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi – 8 oddziałów, - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi – 6 oddziałów, - Zespół Szkół nr 3 Gimnazjum nr 5 – 4 oddziały, - Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7 – 2 oddziały. 							
3.Stworzenie gabinetu terapii do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi. Zakup sprzętu audiowizualnego i pomocy dydaktycznych w roku 2009.	0	0	0	darowizna BRE Bank S.A.	0	Przedszkole nr 8	BRE Bank
4.Wzbogacenie biblioteki przedszkolnej w materiały pedagogiczne i książki dla dzieci – Przedszkole Nr 8.	0	0	0	darowizna Księgarni i Hurtowni Taniej Książki Tuliszków	0	Przedszkole nr 8	środki pozyskane z kiermaszów książek
5.Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i SOSW nr 1.	0	0	0	wydatki bieżące	0	Przedszkole nr 8	budżet samorządu

6.Współorganizacja zajęć z dogoterapii dla dzieci z grup integracyjnych.	0	0	0	0	0	Przedszkole nr 8	-
7.Cykliczna organizacja zajęć otwartych dla dzieci autystycznych z SOSW nr 1.	0	0	0	0	0	Przedszkole nr 8	-
8.Konsultacje indywidualne ze specjalistycznymi poradniami i placówkami (Poradnia Rehabilitacyjna Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, Wojewódzka Specjalistyczna Poradnia dla Dzieci i Młodzieży z Cechami Autyzmu w Białymstoku, Fundacja Synapsis, Centrum Terapii Behawioralnej w Gdańsku).	0	0	0	0	0	Przedszkole nr 8	-
9.Ukończone przez nauczycieli warsztaty, szkolenia, studia. Metody pracy z dziećmi posiadającymi ADHD, chorych na cukrzycę oraz terapia z dziećmi w przedszkolu, studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki.	0	0	0	500	158	Przedszkole nr 2, CEN, UM	budżet samorządu
10.Nauczyciele SOSW nr 2 podnosili swoje kwalifikacje poprzez kursy oraz studia podyplomowe (skuteczne metody nauczania we współczesnej szkole zawodowej, edukacja dla bezpieczeństwa).	0	0	0	1.500	0	CDNiKU, SOSW nr2	budżet samorządu
11.Doposażenie pracowni praktycznej nauki zawodu w nowoczesny sprzęt stolarsko-tapicerski w celu poprawy jakości kształcenia, zakup sprzętu sportowego, pomocy dydaktycznych, wyposażenie pracowni komputerowej.	0	0	0	4.593	0	SOSW nr 2	budżet samorządu
12.Grupa samokształceniowa nauczycieli klas integracyjnych z metodykiem. 13. I stopień Kursu migowego dla 15 nauczycieli w wymiarze 105 godz. dydaktycznych. 14. Kurs kwalifikacyjny – oligofrenopedagogika – 1 osoba. 15.Kurs kwalifikacyjny – terapia pedagogiczna – 3 osoby. 16.Studia Podyplomowe „Pedagogika specjalna – edukacja integracyjna i włączająca” z projektów unijnych - 2 osoby. 17. Studia Podyplomowe rozpoczęte – socjoterapia – w ramach projektów unijnych – 4 osoby.	0	0	0	0	wydatki bieżące 8.922 1.190 3.416 1.760 wydatki bieżące	SP nr 11, CEN PZG, CEN, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, PWSZ Suwałki	budżet samorządu
18.Ukończenie przez nauczycieli studiów podyplomowych logopedycznych.	0	0	0	1.550	0	ZS nr 8, PSD, PSSE, CDNiKU	budżet samorządu
19.Udział nauczycieli w szkoleniach: - „Dziecko z cukrzycą w placówkach oświatowych”.	0	0	0	wydatki bieżące	0	Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku	
20.Studia Podyplomowe „Edukacja dla bezpieczeństwa”.	0	0	0	0	1.660		

21.Szkolenie dotyczące metod pracy w szkole zawodowej pracującej z uczniem niepełnosprawnym intelektualnie.	0	0	0	0	1.000	SOSW nr 2 CDNiKU	budżet samorządu
22.Nabycie kwalifikacji przez nauczyciela do praktycznej nauki zawodu (czeladnik i mistrz w zawodzie kucharz małej gastronomii).	0	0	0	0	1.000	SOSW nr 2 Cech Rzemiosł Różnych	budżet samorządu
23.Przeszkolenie pracownika w zakresie języka migowego. Bieżące uzupełnianie pomocy dydaktycznych do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.	0	0	0	0	wydatki bieżące	PP-P	budżet samorządu
24.Zapewnienie dostępu do kształcenia wszystkim dzieciom w oddziałach integracyjnych posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
25.Zorganizowanie i wyposażenie sali do terapii ruchowej.	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
26.Doposażenie gabinetu terapii i gabinetu logopedycznego w pomoce do zajęć dydaktycznych.	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
27.Zatrudnienie nauczyciela logopedy od 01.09.2010 r.	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
28.Doskonalenie zawodowe nauczycieli (studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne): • wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 4 nauczycieli, • logopedia – 1 nauczyciel, • surdopedagogika – 1 nauczyciel, • kursy i warsztaty.	0	0	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8 Przedszkole nr 7 ZS nr 8 ZS nr 9 PP-P SOSW nr 1	budżet samorządu
29.Grupa samokształcenia nauczycieli grup integracyjnych „Zespół Pedagogów Specjalnych”.	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
30.Utworzenie sali do indywidualnej pracy z osobami niepełnosprawnymi.	0	0	0	0	10.370	ZS nr 3	budżet samorządu
Zadanie 3. Przystosowanie środków transportu, infrastruktury komunikacji miejskiej do przewozu osób niepełnosprawnych.							
1. Zgodnie z Uchwałą nr XLV/409/2001 z dnia 29.08.2001 r. realizowany był na terenie miasta przewóz osób niepełnosprawnych. Przewozy dokonywane były trzema środkami transportu przystosowanymi do przewozu osób na wózkach inwalidzkich. Przejazdy związane były z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, m.in. w celu rehabilitacji, leczenia, uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym oraz realizacji obowiązku szkolnego dla ok. 40 dzieci i młodzieży.	170.675	175.000	184.998	210.000	236.772 w tym: 234.523 - budżet. samorządu 2.249 - PGK	MOPS, PGK	budżet samorządu, budżet PGK

<ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006 przewieziono 12 383 osoby (przejechano 56 888 km), • w roku 2007 - 10 964 osoby (52 814 km), • w roku 2008 - 10 266 osób (65 012 km), • w roku 2009 – 16.129 osób (60.213 km), • w roku 2010 - 19.209 osób z opiek.(61.216 km). 							
<p>2. Program wyrównywania różnic między regionami, wymiana taboru samochodowego (obszar D)</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006 zakupiono 2 samochody do przewozu osób niepełnosprawnych (koordynator projektu MOPS) • w 2008r. zakupiono 1 samochód (koordynator projektu UM) . 	225.920	0	113.000	0	0	P O-.W, Muzeum Okręgowe, ZST	PFRON, budżet samorządu
<p>3. Zakup autobusów niskopodwoziowych komunikacji miejskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r. – 3 autobusy, • 2008 r. – 8 autobusów, • 2009 r. – 12 autobusów, • 2010 r. – 15 autobusów. 	272.555	0	975.917	9.734.706	12.938.977	PGK	budżet samorządu środki własne PGK, środki unijne
Zadanie 4. Umożliwienie dostępu do specjalistycznego sprzętu niezbędnego do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.							
1. Działania ujęte w kierunku I, zadanie 6 i w zad. 5.							

Zadanie 5. Likwidacja barier technicznych i w komunikowaniu się.							
1. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach zakupiła specjalistyczny sprzęt (system indukcyjny oraz bezprzewodowy system FM). Umożliwiający osobom niepełnosprawnym z uszkodzonym słuchem, pełny udział w zajęciach.	0	133.000	0	0	0	PWSZ	PWSZ
2. Dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się stosownie do indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych: <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. przyznano dofinansowanie 22 osobom, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - 16 osobom głuchoniemym, niewidomym i niedowidzącym na likwidację barier w komunikowaniu się (komputery, faksy, telefony komórkowe), - 6 osobom na likwidację barier technicznych (kuchnie elektryczne, budziki wibracyjne, oznakowane pralki), • w 2007 r. przyznano dofinansowanie 32 osobom, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - 13 osobom na likwidację barier w komunikowaniu się, - 19 osobom na likwidację barier technicznych, • w 2008 r. przyznano dofinansowanie 23 osobom, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - 15 osobom na likwidację barier w komunikowaniu się, - 8 osobom na likwidację barier technicznych, • w 2009 r. przyznano dofinansowanie 17 osobom, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - 16 osobom na likwidację barier w komunikowaniu się (zakup sprzętu komputerowego), - 1 osobie na likwidację barier technicznych (zakup kuchni elektr.-gazowej z zabezpieczeniami przeciwwypływowymi gazu), • w 2010 r. przyznano dofinansowanie 7 osobom, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - 2 osobom na likwidację barier w komunikowaniu się (zakup komputera i czytnika), - 5 osobom do likwidacji barier technicznych (zegarki głośnomówiące i sygnalizatory poziomu cieczy dla osób niewidomych oraz szyny teleskopowe umożliwiające wjazd wózkami do samochodu). 	35.730	63.216	35.706	9.000	4.382	MOPS	PFRON, środki własne wnioskodawcy

Kierunek III. Działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania rodzin z osobą niepełnosprawną.

Zadanie 1. Identyfikacja potrzeb rodzin z osobą niepełnosprawną oraz możliwości ich zaspakajania.							
1. Bieżąca praca socjalna oraz wykorzystywanie dostępnych form pomocy.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS	budżet samorządu, budżet państwa
2. Działalność ośrodków wsparcia, informacje organizacji pozarządowych, itp.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS, środki masowego przekazu	budżet samorządu
3. Dostarczanie i upowszechnianie aktualnych informacji dotyczących niepełnosprawności, służących wyrównywaniu szans dla osób niepełnosprawnych w społeczeństwie poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • pedagogizację, • rady szkoleniowe z udziałem rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz psychologa z PP-P, • współpraca nauczycieli z rodziną oraz specjalistami w zakresie rozpoznawania potrzeb dziecka niepełnosprawnego oraz ustalania optymalnych warunków dla jego funkcjonowania w nowym środowisku, • udzielanie psychologicznego wsparcia oraz pomoc w skutecznej stymulacji rozwoju dziecka, • upowszechnianie prorodzinnego modelu opieki. 	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
Zadanie 2. Wspieranie i mobilizacja w zaspokajaniu swoich potrzeb przy zastosowaniu metod pomocy, które są przez nią akceptowane.							
1. Bieżące działania, wspomagające służby socjalne w zakresie poprawy zaspokojenia potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych (doradztwo zawodowe, szkolenia, praca socjalna).	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS, PUP, ngo	budżet samorządu, budżet państwa
2. Bieżące działania wspomagające: <ul style="list-style-type: none"> • akcja charytatywna na rzecz dziecka niepełnosprawnego – zakup sprzętu do rehabilitacji ruchowej (dysk rehabilitacyjny, materac rehabilitacyjny, pomoce edukacyjne), • pomoc rodzicom w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu (wózek rehabilitacyjny, siedzisko) w ramach PFRON. 	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
Zadanie 3. Zapewnienie osłony socjalnej umożliwiającej zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin.							

1. Realizacja dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych: <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r. – 615 dzieci, • 2007 r.– 540 dzieci, • 2008 r.– 526 dzieci. • 2009 r.– 443 dzieci, • 2010 r. – 398 dzieci 	367.020	391.480	355.751	331.480	305.220	MOPS	budżet państwa
2. Zasiłki stałe – osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności, w przypadku braku uprawnień do innych świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego: <ul style="list-style-type: none"> • 2006 – 489 osób • 2007 – 483 osoby, • 2008 – 479 osób, • 2009 – 481 osób, • 2010 – 523 osób. 	1.509.830	1.583.000	1.567.400	1.604.715	1.705.105	MOPS	budżet państwa
3. Zasiłki okresowe z tytułu niepełnosprawności dla osób z dochodem poniżej kryterium dochodowego: <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r.– 98 osób, • 2007 r.– 79 osób, • 2008 r.– 66 osób, • 2009 r.– 125 osób, • 2010 r.– 120 osób. 	59.911	72.036	43.723	84.781	67.653	MOPS	budżet państwa, budżet samorządu
4. Pomoc finansowa - Realizacja świadczeń opiekuńczych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w tym: <ul style="list-style-type: none"> • zasiłki pielęgnacyjne: 2006r. - 1 845 osób, 2007r. – 1 997 osób , 2008 r.- 2 102 osoby, 2009 r. – 2303 osoby i w 2010 r. – 2360 osób. • świadczenia pielęgnacyjne: 2006 r. - 159 rodzin, 2007 r. - 150 rodzin, 2008 r. -151 rodzin, 2009r. – 157 rodzin i w 2010 r. – 255 rodzin. 	2.601.513	3.051.790	3.297.559	3.663.585	3.815.820	MOPS	budżet państwa
	681.352	671.66	649.292	698.117	1.193.734	MOPS	budżet państwa
5. Dowóz posiłku zapewniano osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym w roku 2006 dowieziono 57 osobom, w 2007 r. - 111 osobom, w 2008 r. – 75 osobom , w 2009r. – 96 osobom i w 2010 r. – 105 osobom.	17.415	29.668	21.663	46.136	46.347	MOPS	budżet państwa, budżet samorządu

<p>6. Osobom samotnym wymagającym pomocy innych osób w sytuacji, kiedy są jej pozbawione oraz osobom w rodzinach w przypadkach, kiedy zamieszkująca wspólnie lub oddzielnie rodzina nie jest w stanie zapewnić wystarczającej pomocy</p> <p>Ośrodek zabezpiecza te potrzeby poprzez realizację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (gospodarcze i higieniczno – sanitarne): w 2006 r.– 191 osobom, w 2007 r. – 204 osobom, w 2008 r.– 227 osobom, w 2009r. – 225 osobom i w 2010 r.– 236 osobom. • specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznym: w 2006 r.– 86 osobom, w 2007 r.– 75 osobom, w 2008 r.– 76 osobom, w 2009 r.– 60 osobom i w 2010 r. – 56 osobom. 	673.149	826.596	913.201	1.075.000	1.011.604	MOPS	budżet państwa, budżet samorządu
	333.017	392.112	394.000	394.000	394.000	MOPS	budżet państwa, budżet samorządu
<p>Zadanie 4. Tworzenie placówek terapeutycznych i ośrodków wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy psychologów.</p>							
<p>1. Zadanie realizowane jest w istniejących placówkach terapeutycznych i ośrodkach wspierających osoby niepełnosprawne.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	ŚDS, P P – P	budżet państwa, budżet samorządu, PFRON, NFZ
<p>2.Diagnoza osobowościowa, ocena zawodowa predyspozycji zawodowych, warsztaty wspierające dla 16 osób w roku 2008.</p>	0	0	wydatki bieżące	0	0	MOPS	środki unijne

Zadanie 5. Wspieranie środowiskowych form aktywizacji społecznej i zawodowej, takich jak Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowe Domy Samopomocy.							
1. Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci prowadzi na terenie miasta Warsztat Terapii Zajęciowej, którego rolą jest stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej. Osoby uczestniczące w WTZ mają nabywać umiejętności niezbędne do podjęcia zatrudnienia. Stosowane są techniki terapii zajęciowej, które mają rozwijać umiejętności wykonywania codziennych czynności życiowych oraz zaradność osobistą, rozwijać sprawności psychofizyczne oraz podstawowe i specjalistyczne umiejętności zawodowe, umożliwiające w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy - WTZ w Suwałkach opieką rehabilitacyjną obejmuje 35 osób (w tym 1 spoza terenu Suwałk) ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Od 2007 r. Miasto Suwałki pokrywa udział własny kosztów rehabilitacji tych osób, zgodnie z zawartym porozumieniem pomiędzy powiatami (2007 r. – 5% kosztów, 2008 r. i lata następne – 10% kosztów). Ponadto 16 mieszkańców Suwałk uczestniczy w zajęciach WTZ w Filipowie.	499.490	503.379	540.782	597.214	600.060	MOPS, TPD, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości	PFRON, budżet samorządu, środki własne TPD
2. Od grudnia 2005 r. w strukturze organizacyjnej MOPS funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Zadaniem ŚDS jest zapewnienie oparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia ról społecznych. Od lipca 2006 r. zwiększono liczbę uczestników do 35. W 2006 r. z usług ŚDS skorzystało 35 osób, w 2007 r. – 44, w 2008 r. - 46, w 2009 r. – 44 i w 2010 r. – 51, które realizowały indywidualne plany wspierająco - rehabilitacyjne poprzez uczestnictwo w zajęciach prowadzonych w pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno-plastycznej, sportowo-rehabilitacyjnej, komputerowej, życia codziennego, krawieckiej i ceramicznej. Dodatkowo uczestnicy mają zapewnioną opiekę psychologiczną oraz medyczną. Dzięki podejmowanej aktywności uczestnicy mogą osiągnąć duży stopień niezależności, samodzielności w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu obecnych problemów w ich życiu. Uczestnicy biorą udział w różnego rodzaju szkoleniach oraz podejmują naukę	309.00	366.983	367.648	375.475	404.618	MOPS	budżet państwa

Zadanie 6. Wspieranie tworzenia ośrodków dziennego pobytu dla dzieci niepełnosprawnych.							
Na terenie miasta nie występują ośrodki dziennego pobytu wyłącznie dla dzieci niepełnosprawnych. Dzieci niepełnosprawne uczęszczają do ogólnodostępnych świetlic środowiskowych. Ewidencja dzieci niepełnosprawnych nie jest prowadzona.	-	-	-	-	-		
Zadanie 7. Tworzenie możliwości aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej.							
Imprezy integracyjne (opisane w innych zadaniach), funkcjonowanie na terenie miasta ogólnodostępnego transportu dla osób niepełnosprawnych oraz dla uczestników zajęć organizowanych przez szkoły, Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Bibliotekę Publiczną, Muzeum Okręgowe i inne jednostki komunalne, likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych itp. w jednostkach użyteczności publicznej. Ciąg dalszy jak w kierunku V zad.5.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	jst	budżet samorządu, PFRON

Kierunek IV. Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej i ekonomicznego usamodzielniania się osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej wśród osób niepełnosprawnych poprzez rozszerzenie współpracy pomiędzy powiatowym urzędem pracy, ośrodkiem informacji osób niepełnosprawnych oraz poradnią psychologiczną pedagogiczną.							
1. Z usług poradnictwa zawodowego w okresie sprawozdawczym skorzystało 291 osób.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PUP	budżet samorządu
2. Udział w działaniach podmiotów wspierających aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, między innymi Wojewódzkiego Urzędu Pracy – Oddział Terenowy w Suwałkach („Giełda szans” , „Gmina aktywna zawodowo”). Dostarczanie informacji w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz dystrybucja materiałów informacyjnych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS, WUP	PFRON
3. Organizacja Rad Szkoleniowych z udziałem nauczycieli, rodziców i zaproszonych gości. Informacje dla rodziców – zapoznanie się z ofertą PP-P na zebraniach z rodzicami, informacje ogólnodostępne na tablicach informacyjnych przedszkola, stronie internetowej.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PP-P, Przedszkole nr 8	budżet samorządu
4. Bieżąca informacja dla uczniów o przysługujących im prawach oraz możliwościach kształcenia zawodowego.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PP-P, SOSW nr 1	budżet samorządu

5. Informacje dla rodziców – zapoznanie z ofertą PP-P na zebraniach z rodzicami, informacje ogólnodostępne na tablicach informacyjnych szkoły.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SP nr 11	budżet samorządu
6. Zatrudnienie szkolnego doradcy zawodowego (1/2 etatu) oraz współpraca pracowników szkoły z P P-P umożliwiło uczniom niepełnosprawnym określenie swoich predyspozycji zawodowych. Uzyskali oni również wiedzę o zawodach, wymaganiach stanowisk pracy, szkołach i kierunkach kształcenia dla osób niepełnosprawnych. Informowanie uczniów i ich rodziców o możliwościach kształcenia zawodowego. Udział uczniów niepełnosprawnych w dniach otwartych szkół z okazji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.	0	0	0	wydatki bieżące	wydatki bieżące	ZS nr 3	budżet samorządu
7. Udzielanie wsparcia pracownikom oraz rodzicom w zakresie integracji z osobami niepełnosprawnymi. Udział pedagogów i psychologa w szkoleniach w PP-P, w Urzędzie Miejskim z udziałem pracowników MOPS i służby zdrowia. Bieżąca informacja skierowana do uczniów niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw.	0	0	0	wydatki bieżące	wydatki bieżące	ZS nr 8, PP-P, MOPS, GOPS,UM	budżet samorządu
8.Opracowanie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym i realizacja zadań na rzecz w/w grupy we współpracy z Komisją ds. orzekania niepełnosprawności, służbą zdrowia, PUP i CDNiKU.	0	0	0	0	wydatki bieżące	PP-P	budżet samorządu
9.Określenie predyspozycji zawodowych 6 uczniów. Informowanie młodzieży niepełnosprawnej o możliwościach udziału w szkoleniach w celu podniesienia szans zatrudnienia -6 uczniów. Kierowanie uczniów niepełnosprawnych do P P- P – 4 osoby. Udzielanie informacji o świadczeniach przysługujących uczniom niepełnosprawnym oraz umożliwienie udziału w programach PFRON – 4 osoby.	0	0	0	0	wydatki bieżące	ZS nr 6	budżet samorządu
Zadanie 2. Inicjowanie tworzenia zakładów aktywności zawodowej.							
Zadanie nie jest realizowane ze względu na brak grupy inicjatywnej.	-	-	-	-	-	-	-
Zadanie 3. Stworzenie warunków do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej (fundusze poręczeniowe, doradztwo, dotacje).							
W okresie sprawozdawczym 24 osobom niepełnosprawnym zarejestrowanym w PUP Suwałki, udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	58.460	8.000	134.000	91.000	142.000	MOPS, PUP	FP, PFRON, EFS

Zadanie 4. Przygotowanie osób niepełnosprawnych do aktywnego poszukiwania pracy poprzez objęcie większej liczby osób niepełnosprawnych zajęciami w Klubach Pracy.							
1. Zajęcia kursu aktywnego poszukiwania pracy w roku 2007 ukończyły 3 osoby.	0	wydatki bieżące	0	0	0	PUP	FP
2. Kurs podwyższający kwalifikacje zawodowe (pracownik administracyjno – biurowy dla 6 osób).	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	MOPS	EFS
3. Warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej dla 16 osób.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	MOPS	budżet samorządu
4. Warsztaty z samozatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej dla 8 osób.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	MOPS	budżet samorządu
5. PUP podejmował szereg działań zmierzających do włączenia bezrobotnych osób niepełnosprawnych do czynnego życia zawodowego poprzez: - zajęcia aktywizacyjne w Klubie Pracy, - kursy aktywnego poszukiwania pracy, - zajęcia aktywizacyjne, - korzystanie z elektronicznej bazy danych rynku pracy.	0	0	0	wydatki bieżące	413	PUP	FP
Zadanie 5. Promowanie zatrudnienia subsydiowanego.							
Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Suwałki korzystały z zatrudnienia subsydiowanego w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, a także były kierowane na miejsca pracy, których wyposażenie było dofinansowane ze środków FP, PFRON lub EFS. Z prac interwencyjnych skorzystało – 19 osób, robót publicznych – 5 osób i 18 osób zatrudniono na dofinansowanych stanowiskach pracy..	14.178	9.671	289.826	128.000	131.939	PUP pracodawcy	FP, PFRON, EFS
Zadanie 6. Systematyczne kontrole stanowisk pracy przez jednostki uprawnione ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii pracy.							
Przeprowadzono 39 kontroli refundowanych przez PFRON stanowisk pracy. Każde nowoutworzone stanowisko dla osoby niepełnosprawnej przy udziale środków finansowych PFRON było opiniowane przez Państwową Inspekcję Pracy w zakresie jego przystosowania do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osoby zatrudnionej na tym stanowisku.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS, PIP	budżet samorządu
Zadanie 7. Prowadzenie szkoleń, kursów, przekwalifikowań podnoszących umiejętności osób niepełnosprawnych.							

<p>1. Finansowanie kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych dających szansę na podjęcie zatrudnienia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. przeszkolono 13 osób w zakresie obsługi kotłów wodnych i parowych (3 osoby), podstawowej obsługi programów komputerowych (10 osób). Zatrudnienie znalazło 7 osób, • w 2007 r. przeszkolono 14 osób nie pozostających w zatrudnieniu w zakresie: spawacz stali w osłonie gazów aktywnych (1 os.) obsługa aparatu do zabiegów kosmetycznych (1 os.), kierowca wózków podnośnikowych spalin (1os.), eksploatacja urządzeń i instalacji elektroenergetycznych (1 os.), podstawy obsługi komputera (10 os). Zatrudnienie znalazły 2 osoby, • w 2008 r. przeszkolono 9 osób – praca na stanowisku biurowym. Zatrudnienie znalazły 3 osoby. • w 2009 r. przeszkolono 8 osób w zakresie pracy administracyjno-biurowej. Żadna z przeszkolonych osób nie znalazła zatrudnienia. • w 2010 r. przeszkolono 12 osób w zakresie obsługi: komputera, kas fiskalnych, wózków jezdniowych, ciężkich maszyn drogowych i budowlanych itp. Zatrudnienie znalazło 5 osób. 	8.256	9.465	10.000	6.000	17.888	MOPS, PUP	PFRON, FP, EFS
<p>2. Osiem osób skorzystało ze szkoleń finansowanych ze środków FP i EFS, w zakresie: obsługi podstawowych programów komputerowych, podstaw zarządzania małą i średnią firmą, przewozu materiałów niebezpiecznych, kurs dokształcający kierowców, magazynier z obsługą komputera, kasjer walutowy, umiejętności aktywnego poszukiwania pracy i obsługi kas fiskalnych (fakturowanie komputerowe).</p>	1.040	3.625	1.863	0	0	PUP	FP, EFS
<p>3.Zorganizowano pogadanki na temat tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. Uczniowie niepełnosprawni ukończyli kurs udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.</p>	0	0	0	wydatki bieżące	0	ZS nr 8, PSzM, CAS „Pryzmat” , PWSZ	budżet samorządu
<p>4.Przeprowadono szkolenie studenta niepełnosprawnego w prowadzeniu zajęć z dziećmi 6-letnimi (6 spotkań).</p>	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 2	budżet samorządu

Zadanie 8. Inicjowanie i realizacja programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.							
1. Realizacja „Programu wyrównywania różnic między regionami” Obszar C -wypożyczenie stanowisk pracy osobom niepełnosprawnym, utworzono w roku 2006 - 5 nowych miejsc pracy osobom niepełnosprawnym, zaś w 2007 r. - 14 stanowisk.	288.549	618.257	0	0	0	MOPS, UM, Pracodawcy	PFRON, Pracodawcy
2. Realizując program „Osoba niepełnosprawna w służbie publicznej” utworzono dla osób posiadających umiarkowany i znaczny stopień niepełnosprawności: <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. 6 stanowisk pracy , • w 2007 r. 7 stanowisk pracy, • 2008 r. – 2010 r. – realizacja umów z lat poprzednich 	259.772	291.689	116.359	104.738	31.775	OSiR, MDK, CDNiKU, ZS nr 8, Przedszkole nr 1, nr 4 nr 5, nr 7, SOSW nr 1	PFRON, budżet samorządu
3. Realizacja Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL „Wchodzenie, utrzymanie i powrót na rynek pracy osób po przebytej chorobie psychicznej” – współfinansowany ze środków EFS, mający na celu wyrównywanie szans, niwelowanie nierówności i eliminowanie wszelkich przejawów dyskryminacji na rynku pracy. Zadaniem MOPS jako partnera było prowadzenie grup wsparcia. tj. wsparcie beneficjentów i zwiększenie kompetencji psychospołecznych w zakresie gotowości do podjęcia i utrzymania się na rynku zawodowym. Grupa liczyła 15 osób, pracę podjęły 4 osoby.	14.352	18.278	0	0	0	MOPS	EFS
4. Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach kieruje osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, a korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej do wykonywania prac społeczno-użytecznych. Dotyczy to także osób niepełnosprawnych spełniających w/w warunki. W latach 2006-2008 z tej formy skorzystało 29 osób niepełnosprawnych, w roku 2009 – 5 osób i w roku 2010 – 6 osób.	8.781	9.575	4.423	6.295	3.589	PUP	FP

<p>5. Aktywizacja zawodowa, jako jeden z elementów aktywnej integracji osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społecznej, wykluczonych z rynku pracy i zagrożonych marginalizacją, realizowana w ramach POKL 2007-2013 „OD BIERNOŚCI DO AKTYWNOŚCI” poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> warsztaty z samozatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej, warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej – kształtowanie postaw proaktywnych na rynku pracy, warsztaty z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego, spotkania informacyjne o dostępnych instrumentach rynku pracy dla bezrobotnych. <p>Działania te skutkowały wzmocnieniem potencjału zawodowego, wzrostem zdolności do zatrudnienia i większą mobilnością na rynku pracy.</p> <p>W powyższym projekcie wzięło udział 12 osób niepełnosprawnych.</p>	0	0	47.769	0	0	MOPS	EFS, dotacja rozwojowa, budżet samorządu
<p>6. Staże i przygotowanie zawodowe umożliwiające nabycie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy na konkretnym stanowisku. Łącznie z tej formy skorzystało 50 osób.</p>	9.947	41.409	68.503	31.817	64.725	MOPS,PUP	PFRON
<p>Zadanie 9. Prowadzenie badań rynku pracy pod kątem potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie inicjatyw.</p>							
<p>1. Monitorowanie lokalnego rynku pracy i zmian zachodzących w nim poprzez prowadzenie analizy ofert pracy i kontaktów z pracodawcami, przedsiębiorcami, prowadzenia badań sondażowych.</p>	bieżące wydatki	bieżące wydatki	bieżące wydatki	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PUP	budżet samorządu
<p>2. Uczestnictwo PUP w Suwałkach jako partnera w realizacji Programu EQUAL „Wchodzenie, utrzymanie i powrót na rynek pracy osób po przebytej chorobie psychicznej”, którego zadaniem między innymi było badanie rynku pracy pod kątem możliwości utworzenia miejsc pracy dla osób po przeżytym kryzysie psychicznym oraz oczekiwań pracodawców wobec takich osób.</p>	51.452	86.669	1.805	0	0	PUP	EFS

Kierunek V. Wzrost wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych oraz grup samopomocowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Zadanie 1. Promowanie i wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.							
1. Udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym ubiegającym się o uzyskanie środków finansowych z budżetu państwa lub środków unijnych w ramach programów. 2. Wskazywanie partnerów do współpracy spośród organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Suwałk wniosującym o to podmiotom z zewnątrz. 3. Udostępnianie sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach organizacjom pozarządowym na potrzeby konferencji, spotkań i t.p. oraz obiektów jednostek samorządu terytorialnego.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM, jst	budżet samorządu
Zadanie 2. Stworzenie banku danych dotyczących działalności organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.							
Urząd Miejski w Suwałkach prowadzi rejestr stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, mających siedzibę w Suwałkach, dla których Prezydenta Miasta Suwałk jest organem nadzoru, w tym działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
Zadanie 3. Promocja różnych form samopomocy.							
1. Wspieranie i dofinansowywanie działań środowisk osób niepełnosprawnych w zakresie organizacji przedsięwzięć o charakterze rehabilitacyjnym, sportowym, kulturalnym itp. oraz upowszechnianie efektów tych działań. (Działania szczegółowo opisano w innych częściach informacji).							
2. Umieszczanie informacji o działalności organizacji pozarządowych lub z udziałem organizacji pozarządowych na łamach Tygodnika Suwałskiego oraz na stronie internetowej Miasta Suwałk.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Tygodnik Suwałski, UM	budżet samorządu

Zadanie 4. Wspieranie finansowe różnych form działalności organizacji pozarządowych poprzez włączenie ich w realizację określonych zadań z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym.

<p>1. Na wsparcie n/w działań, zawarto z organizacjami 16 umów w roku 2006, 15 w roku 2007, 13 w roku 2008, 16 umów w roku 2009 i 14 umów w roku 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minimalizacja skutków zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży, • promocja zdrowia psychicznego, • organizacja kolonii zdrowotnych dzieciom z rodzin ubogich, • profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia w szczególności poprzez: organizację spotkań, prelekcji z udziałem lekarzy różnych specjalności oraz innych specjalistów (psycholog, dietetyk, prawnik ...), zwiększenie dostępności do materiałów edukacyjnych i szkoleń w zakresie edukacji zdrowotnej, zajęcia relaksacyjne, zespołowa gimnastyka, spartakiada, wspieranie wielokierunkowych form walki ze skutkami schorzeń, • rehabilitacja osób niepełnosprawnych lub po przebytych zabiegach operacyjnych, mających na celu poprawę funkcji życiowych, w szczególności poprzez: uzyskanie sprawności ruchowej przy niedowładach, masaży i ćwiczeń kobiet po mastektomii, poruszania się osób niewidomych, • edukacja w zakresie upowszechniania zasad pierwszej pomocy, • doskonalenie umiejętności osób zawodowo i społecznie zajmujących się profilaktyką zdrowotną i wsparcie zasobów rzeczowych. <p>Pozostałe działania ujęto w zadaniu 5.</p>	55.000	56.500	56.000	60.000 (dotacja), 132.189 (inne źródła)	65.000 (dotacja), 138.219 (inne źródła)	UM, ngo	budżet samorządu,
---	--------	--------	--------	--	--	------------	----------------------

Zadanie 5. Organizowanie imprez o charakterze integracyjnym (cyklicznym) umożliwiającym osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym (np.spotkań, zawodów sportowych, imprez kulturalnych).

<p>1. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006 dofinansowanie przyznano dla 9 organizacji, z którymi podpisano umowy na realizację 20 imprez. W ramach tego zadania z różnych form aktywnego spędzenia czasu skorzystało 1.595 osób, w tym 654 dzieci i młodzieży, • w roku 2007 dofinansowanie przyznano dla 11 organizacji, z którymi podpisano umowy na realizację 23 imprez. W zorganizowanych przedsięwzięciach, wzięło udział 1939 osób niepełnosprawnych, w tym 745 dzieci i młodzieży, • w roku 2008 dofinansowanie przyznano dla 11 organizacji, z którymi podpisano umowy na realizację 25 imprez, w których wzięło udział 1834 osoby niepełnosprawne, w tym 767 dzieci i młodzieży., • w roku 2009 dofinansowanie przyznano dla 12 stowarzyszeń na organizację 21 imprez, w których udział wzięły 1492 osoby, w tym 718 dzieci i młodzieży, • w roku 2010 dofinansowanie przyznano dla 13 stowarzyszeń na organizację 19 imprez, w których udział wzięło 1390 osób, w tym 705 dzieci i młodzieży. <p>Zakres zrealizowanych projektów był bardzo różnorodny, obejmował wycieczki krajoznawcze, imprezy sportowe (spartakiady, zawody lekkoatletyczne, turnieje), rekreacyjne (pikniki, rajdy piesze, ośrodek terapii ruchowej), kulturalne (przeeglądy twórczości artystycznej, spotkania i wystawy).</p>	79.750	92.000	93.272	105.000	95.000	<p>MOPS, organizacje pozarządowe: MTKKF, SP DPS „Kalina”, Klub Sportowy „Jaćwing”, TPD, Stowarzyszenie ”Jesteśmy Razem” , Uniwersytet III Wiek, Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane i Osób Niepełno-sprawnych, Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”, PZN, PZG, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków</p>	<p>PFRON, środki własne organizacji, sponsoring</p>
--	--------	--------	--------	---------	--------	--	---

<p>2. Integracja młodzieży poprzez sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SOSW nr 2 cyklicznie organizuje Mistrzostwa Województwa Podlaskiego w Piłce Nożnej na otwartych boiskach oraz w odmianie halowej, Noworoczny Charytatywny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezydenta Miasta Suwałki, • udział wychowanków SOSW nr 2 w Mistrzostwach Polski w lekkiej atletyce, w pływaniu, piłce nożnej i narciarstwie, • corocznie harcerze Starszoharcerskiej Drużyny Korniki ZHP biorą udział w przekazywaniu światła pokoju (przejście graniczne z Litwą). 	1.573	7.799	13.500	528	600	SOSW nr 2, OSiR, „Sprawni – Razem”	budżet samorządu
<p>3. Uczestnictwo uczniów oddziałów integracyjnych w imprezach kulturalno- oświatowych, i rekreacyjno-sportowych organizowanych przez placówki oświatowe oraz inne instytucje i jednostki organizacyjne oświatowe na terenie Suwałk.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SP nr 10, Gimnazjum nr 7, ZS nr 3 i 4, Przedszkole nr 8	budżet samorządu
<p>4. Uczestnictwo dzieci przedszkolnych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wielkiej Olimpiadzie Małych Sportowców dla dzieci pełno i niepełnosprawnych z suwalskich przedszkoli, • w wycieczkach krajoznawczych i regionalnych, zajęciach muzealnych i bibliotecznych, • w konkursach muzycznych, plastycznych, teatralnych, organizowanych przez instytucje środowiska lokalnego, • w akcjach charytatywnych, kiermaszach świątecznych, kiermaszach książki, uroczystościach 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
<p>5. Organizacja spektakli teatralnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych.</p>	200	1.100	300	0	2.000	Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina	budżet samorządu, środki własne organizacji
<p>6. Organizacja warsztatów teatralnych dla emerytów i rencistów.</p>	0	0	0	0	4.000	Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku”	budżet samorządu, środki własne organizacji

7. Jednodniowa wycieczka po Suwalszczyźnie pn. „Zakończenie lata” celem integracji środowisk emerytów, rencistów i inwalidów.	0	0	0	0	2.200	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	budżet samorządu, środki własne organizacji
8. Wycieczka integracyjna, obejmująca swoim zasięgiem woj.podlaskie ze szczególnym uwzględnieniem Białowieży, celem integracji dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych.	0	0	0	0	2.450	Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku”	budżet samorządu, środki własne organizacji
9.Organizacja Regionalnego Balu Andrzejkowego dla uczestników placówek zajmujących się wsparciem osób niepełnosprawnych.	0	0	sponsoring	sponsoring	sponsoring	Stow. Integracji Społecznej „Alternatywa” MOPS	Sponsorzy prywatni
Zadanie 6. Propagowanie pracy wolontariatu oraz pracy społecznej w środowiskach.							
1. Usługi wolontarystyczne na rzecz mieszkańców DPS „Kalina” w Suwałkach <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r. – 60 wolontariuszy, • 2007 r. – 115 wolontariuszy, • 2008 r. – 64 wolontariuszy, • 2009 r. – 42 wolontariuszy, • 2010 r. – 39 wolontariuszy. 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	DPS „Kalina” w Suwałkach	środki własne organizacji
2. Suwalskie Biuro Wolontariatu funkcjonuje od 2003 roku w ramach Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”. Prowadzi m.in. biuro pośrednictwa pracy dla wolontariuszy, organizacji i instytucji oraz osób prywatnych, szkolenia, Klub Wolontariusza, a także promuje ideę wolontariatu. Praca wolontariuszy w kolejnych latach polegała między innymi na: <ul style="list-style-type: none"> • opiece i pomocy ludziom starszym, niepełnosprawnym w tym w turnusach rehabilitacyjnych, • pomocy dzieciom i młodzieży w formie korepetycji, oraz opiece nad niepełnosprawnymi dziećmi, • promowaniu wolontariatu w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz publikacji na www.pryzmat.org.pl • współpracy ze szkołami i innymi organizacjami pozarządowymi, 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	CAS „Pryzmat”, gimnazja, szkoły ponad - gimnazjalne, PWSZ, ngo	budżet samorządu, środki własne organizacji

<p>W bazie danych zarejestrowało się odpowiednio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2006 roku – 51 wolontariuszy, • 2007 roku – 30 wolontariuszy, • 2008 roku – 55 wolontariuszy, • 2009 roku – 70 wolontariuszy, • 2010 roku – 57 wolontariuszy. 							
<p>2. „AUTOCHODZIK. Miasteczko Drogowe” – zajęcia dla dzieci na temat bezpiecznych zachowań na drodze.</p>	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8, CAS „Pryzmat”	środki własne organizacji, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego

Kierunek VI. Edukacja społeczności lokalnej oraz osób niepełnosprawnych jako czynnik poprawy warunków życia społecznego osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Wspieranie edukacji pracowników placówek użyteczności publicznej i przedsiębiorstw świadczących usługi na rzecz osób niepełnosprawnych.							
<p>1. Pracownicy Działu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – MOPS uczestniczyli w szkoleniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006 (2 osoby) w ramach Działania 1.4 SPO RZL schemat b) ze środków EFS oraz PFRON pn. „Pomocna Dłoń - szkolenia dla pracowników PUP i PCPR” w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - przedstawienia i interpretacji przepisów prawnych w kontekście osób niepełnosprawnych i pracodawców, - pomocy osobom niepełnosprawnym w poszukiwaniu pracy, - udziału w warsztatach z psychologiem w zakresie współpracy z niepełnosprawnym klientem, • w roku 2010 (1 osoba) w zakresie barier w świadczeniu usług osobom niepełnosprawnym – identyfikacja problemów, planowanie, zmiany w systemie prawnym 	nieodpłatnie	0	0	0	480	EKSPERT-SIRT MOPS	budżet samorządu, EFS
<p>2. Pracownicy Ośrodka Informacji Osób Niepełnosprawnych – MOPS zostali przeszkoleni m.in. w następującym zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006: <ul style="list-style-type: none"> - leczenie i rehabilitacja lecznicza osób niepełnosprawnych - instytucje i sposoby finansowania, - prawa pracowników niepełnosprawnych, - edukacja i pomoc społeczna dla osób niepełnosprawnych, • w roku 2007: <ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie systemu rehabilitacji, usprawnienia osób niepełnosprawnych, • w roku 2008: <ul style="list-style-type: none"> - programy PFRON, - refundacja składek ZUS i KRUS, - dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, 	nieodpłatnie	nieodpłatnie	nieodpłatnie	0	0	Ośrodek Szkolenia Krajowej Izby Gospodarczo – Rehabilitacyjnej, Norman Benett, PFRON	PFRON

<ul style="list-style-type: none"> • w roku 2009: <ul style="list-style-type: none"> - system dofinansowań dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, - orzecznictwo ZUS, - system pomocy społecznej, - zadania zlecone oraz programy PFRON 							
<p>3. Szkolenie i doskonalenie pracowników ŚDS w Suwałkach oraz opiekunek specjalistycznych MOPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2006: <ul style="list-style-type: none"> - Efektywna komunikacja z osobami z zaburzeniami psychicznymi - 20 osób, • w roku 2007: <ul style="list-style-type: none"> - Trening umiejętności społecznych w rehabilitacji psychicznej – 3 osoby, - Asystent osoby niepełnosprawnej – wsparcie w miejscu zatrudnienia osób po chorobie psychicznej – 1 osoba - System SOD w praktyce – 1 osoba • w roku 2008: <ul style="list-style-type: none"> - Depresja i zaburzenia schizofreniczne – 4 osoby, • w roku 2009: <ul style="list-style-type: none"> - Praca terapeutyczna z osobą z zaburzeniami psychologicznymi – 1 osoba, - Bombki – papieroplastyka, motywy świąteczne, decupage świąteczny – 1 osoba, - Seksualność osób niepełnosprawnych – 1 osoba. • w roku 2010: <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie i realizowanie indywidualnych planów wspierająco - aktywizacyjnych dla podopiecznych ŚDS – 3 osoby, - Technika malarska, szablon, projektowanie, wycinanie, malowanie – 1 osoba, - Jak efektywniej organizować pomoc – 1 osoba, - Praca socjalna z osobą zaburzoną psychicznie, jego rodziną i otoczeniem – 1 osoba. 	1.440	897	897	549	1.489	MOPS, PUP, Instytut Szkoleń i Analiz Gospodarczych w Warszawie, Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych w Augustowie,	budżet samorządu
<p>4. Szkolenie pracowników Warsztatów Terapii Zajęciowej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2007: <ul style="list-style-type: none"> - konstruowanie indywidualnych programów terapii zajęciowej - 1 osoba - seksualność osób niepełnosprawnych część II – 2 osoby 	0	660	1.760	329	1.738	Instytut Szkoleń i Analiz Gospodarczych w Warszawie, CDNiKU , ROPS,	WTZ, EFS,PFRON

<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie z zakresu I pomocy – 9 osób - kurs kwalifikacyjny z oligofrenopedagogiki - 1 osoba - praktyczne sposoby i narzędzia budowania partnerstwa lokalnego - 3 osoby - praca z rodziną dziecka niepełnosprawnego - 1 osoba • w roku 2008: <ul style="list-style-type: none"> - jak radzić sobie z agresją wśród dzieci i młodzieży - 2 osoby - wypalenie zawodowe – można z tym poradzić – 3 osoby - powrót do ról społecznych i zawodowych, modele rehabilitacji i zatrudnienia osób po kryzysie psychicznym w środowisku lokalnym –1 osoba - malowanie na jedwabiu - 1 osoba • w roku 2009: <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty – ikony, złocenia – 1 osoba • w roku 2010: <ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie ozdób z filcu – 1 osoba, - artystyczne wiązania – biżuteria – 2 osoby, - ceramika w edukacji artystycznej i terapii – 1 osoba, 						<p>C i T „Humanum” w Białymstoku, Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno–Gospodarczych w Augustowie, Stowarzyszenie „Akademia Ucznia”</p>	
5.Szkolenie specjalistyczne w zakresie „Ruchu Rozwijającego” bazującego na pracy Weroniki Sherborne.	6.237	5.000	6.420	0	0	CDNiKU	wpłaty własne uczestników szkolenia
6.Szkolenie specjalistyczne Gimnastyka mózgu. Kinezyjologia Edukacyjna wg dr Paula Dennisona.	1.250	0	0	0	0	CDNiKU	wpłaty własne uczestników szkolenia
7. Szkolenie specjalistyczne z zakresu arteterapii jako metody wspomagającej rozwój dzieci.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	CDNiKU	budżet samorządu
8. Konsultacje zespołowe dla nauczycieli pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	CDNiKU	budżet samorządu
9. Terapia behawioralna jako metoda pracy z dziećmi – szkolenie specjalistyczne.	16.929	0	0	0	0	CDNiKU	wpłaty własne uczestników szkolenia
10. Doskonalenie pracy z dziećmi specjalnej troski – szkolenie specjalistyczne.	0	1.150	0	0	0	CDNiKU	wpłaty własne uczestników

							szkolenia
11. Wczesne diagnozowanie i terapia dzieci o specyficznych potrzebach edukacyjnych - szkolenie specjalistyczne.	0	2.750	0	0	0	CDNiKU	wpłaty własne uczestników szkolenia
12.Szkolenie kadry pracowniczej DPS „Kalina” w kierunku doskonalenia umiejętności zawodowych związanych z opieką nad osobami niepełnosprawnymi, chorymi i starszymi: <ul style="list-style-type: none"> • 2006 r. – 40 pracowników, • 2007 r. – 69 pracowników, • 2008 r. – 12 pracowników, • 2009 r. – 21 pracowników, • 2010 r. – 30 pracowników. 	3.750	3.750	nieodpłatnie	nieodpłatnie	wydatki bieżące	DPS „Kalina” Fundacja Prometeusz, ROPS, Podlaski Urząd Wojewódzki, Towarzystwo Aktywizacji Muzyczno-Teatralnej Osób Niepełnosprawnych	budżet samorządu, FIO EFS
13. Organizowanie i prowadzenie cyklicznych rad szkoleniowych dla nauczycieli i rodziców dzieci niepełnosprawnych.	0	0	0	wydatki bieżące	0	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
14. W ramach doskonalenia kadry pedagogicznej oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowej – 7 nauczycieli podjęło studia podyplomowe w zakresie: arteterapii, wczesnej integracji, integracji sensorycznej, wczesnej interwencji logopedycznej, wczesnej interwencji – pomoc dziecku i rodzinie, glottodydaktyki i logopedii. W ramach doskonalenia zawodowego przeprowadzono szkolenie Rady Pedagogicznej nt. „Czego uczyć ucznia z głębokim upośledzeniem umysłowym”.	0	0	0	10.500,00	17.631	SOSW nr 1	budżet samorządu
15.Uzyskiwanie dodatkowych kwalifikacji poprzez studia podyplomowe – 3 osoby, kierunek terapia pedagogiczna	0	0	0	wydatki bieżące	0	SP nr 11	budżet samorządu
16.Udział 2 osób w konferencji „Dziecko z FAS”.	0	0	0	wydatki bieżące	0	SP nr 11, Zespół Szkół Samorząd. w Augustowie	budżet samorządu
17. Bieżące konsultacje pracowników placówek z pracownikami Poradni w sprawach uczniów niepełnosprawnych.	0	0	0	0	wydatki bieżące	PP-P	budżet samorządu

18. Zajęcia dla rodziców dzieci w zakresie „Ruchu Rozwijającego” bazującego na pracy Weroniki Sherborne.	0	0	0	0	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
Zadanie 2. Identyfikacja potrzeb w zakresie edukacji w środowisku lokalnym. Wypracowanie określonych kierunków i etapów działań edukacyjnych mających na celu integrację osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.							
1. Organizacja grup wsparcia dla rodziców. 2. Pedagogizacja rodziców. 3. Współpraca z przedszkolami oraz szkołami w zakresie prowadzenia zajęć artystycznych, sportowych, dogoterapii, dydaktycznych.	wolontariat w ramach współpracy obejmującej zajęcia integracyjne	wolontariat w ramach współpracy obejmującej zajęcia integracyjne	wolontariat w ramach współpracy obejmującej zajęcia integracyjne	0	0	SOSW nr 1	Wolontariat
4. Wprowadzanie uczniów do życia zawodowego poprzez umożliwienie odbywania praktyk w zakładach produkcyjnych. 5. Młodzież uczestniczy w egzaminach zawodowych zewnętrznych razem z młodzieżą ze szkół zawodowych masowych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SOSW nr 2 ADB Suwałki Meblet Suwałki CKP ZST ZS nr 6	budżet samorządu
6. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym nr 1 i 2 w Suwałkach - Dni otwarte. 7. Współpraca ze Szkołą dla Niestyszających w Olecku.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SP nr 11, ZS nr 3	budżet samorządu
8. Udział nauczycieli w konferencji „Szkoła Równych Szans” na temat „Modele współpracy nauczycieli uczących w klasach integracyjnych” (6 osób) oraz „Potrzeby edukacyjno – terapeutyczne uczniów z autyzmem” (2 osoby).	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	SOSW nr 1 SP nr 11	budżet samorządu
9. Cykliczne zajęcia harcerskie i integracja z suwalską drużyną „KORNIKI” ZHP	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SOSW nr 2	budżet samorządu
10. W roku 2009: • Udział dzieci niepełnosprawnych w Spartakiadzie Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski. • Dostosowanie programów nauczania do potrzeb, możliwości rozwojowych dziecka niepełnosprawnego, organizacja warunków ich realizacji, organizacja dodatkowych zajęć w zależności od ich deficytów. • Konstruowanie indywidualnych programów	- - -	- - -	- - -	nieodpłatnie wydatki bieżące wydatki	- - -	Przedszkole nr 8 Przedszkole nr 8 Przedszkole	- budżet samorządu budżet

<p>edukacyjno-terapeutycznych dla dzieci niepełnosprawnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bieżące identyfikowanie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych. Wypracowanie kierunków działań mających na celu integrację ze społecznością lokalną: współpraca z innymi szkołami, placówkami, ROKiS, Muzeum Okręgowym, MDK i innymi. Współpraca z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo – Koło w Suwałkach (spotkania integracyjne, wspieranie działań koła). Udział dzieci specjalnej troski w choince organizowanej przez MTKKF w Suwałkach. Opracowanie specjalnego programu nauczania dla 3 uczniów posiadających orzeczenie o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim. Aktywne uczestnictwo uczniów niepełnosprawnych w życiu szkoły i społeczności lokalnej poprzez coroczne wyjazdy klas integracyjnych na biwaki, organizację otrzęsin klas pierwszych i dyskoteki integracyjne, Andrzejki, udział w spartakiadach, spotkaniach wigilijnych, konkursach, wycieczkach itp. 	-	-	-	bieżące	-	nr 8	samorządu
	-	-	-	wydatki bieżące	-	SOSW nr 1	budżet samorządu
	-	-	-	wydatki bieżące	-	SP nr 11	budżet samorządu
	-	-	-	nieodpłatnie	-	SP nr 11, MTKKF	-
	-	-	-	wydatki bieżące	-	SP nr 4	budżet samorządu
	-	-	-	wydatki bieżące	-	ZS nr 3, SOSW nr 1, SP nr 10	budżet samorządu
11. Organizowanie wspólnych zabaw i zajęć, inscenizacji, teatryków oraz Pikniku dzieciom ze SOSW nr 1 – wieloletnia współpraca.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM, SOSW nr 1, Przedszkole nr 2	budżet samorządu
12. Grupy wsparcia dla rodziców. 13. Pedagogizacja rodziców (prelekcje w szkołach). 14. Prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. 15. Współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Autyzmem. 16. "Szkoły dla Rodziców" – warsztaty edukacyjne.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PP - P	budżet samorządu
17. Udział uczniów niepełnosprawnych w spotkaniach integrujących to środowisko ze społecznością lokalną (np. choinka noworoczna).	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	ZS nr 8	budżet samorządu

18. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów niepełnosprawnych – 2 osoby.	0	0	0	0	wydatki bieżące	ZS nr 6	budżet samorządu
19. Zajęcia szachowe dla uczniów niepełnosprawnych prowadzone przez Uczniowski Międzyszkolny Klub Szachowy „Jaćwież” w Suwałkach.	0	0	0	0	1.500	UMKS Jaćwież	budżet samorządu, UMKS Jaćwież, szkoła nieodpłatnie sprzęt i pomieszczenia
20. Czworo uczniów nauczanych jest programem szkoły specjalnej, z czego troje upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, jeden – zespół Aspergera.	0	0	0	0	wydatki bieżące	SP nr 4, P P-P	budżet samorządu
Zadanie. 3. Rozwój szkolnictwa specjalnego.							
1. Utworzenie edukacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.	-	wydatki bieżące	wydatki bież.	wydat. bież.	wydatki bież.	SOSW nr 1	budżet samorządu
2. Utworzenie oddziałów przedszkolnych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bież.	wydat. bież.	wydatki bież.		
3. Utworzenie Szkoły Przesposabiającej do Pracy.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bież.	wydat. Bież.	wydatki bież.		
4. Udział nauczycieli w kursach, szkoleniach i warsztatach: <ul style="list-style-type: none"> kurs z oligofrenopedagogiki (3 osoby), warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły” (31 osób), studia podyplomowe z socjoterapii (2 osoby), studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki (1 osoba), gimnastyka korekcyjna (1 osoba), pedagogika rewalidacyjna – studia uzupełniające (1 osoba), warsztaty – Szkoła dla Rodziców i wychowawców pt. „Rodzeństwo bez rywalizacji”, warsztaty „Jak pracować z dzieckiem autystycznym? Od nawiązania kontaktu do wyboru skutecznej drogi terapeutycznej” (45 osób), grupy samokształceniowe dla nauczycieli pracujących w klasach integracyjnych (10 pedagogów specjalnych), szkolenie na temat „Program badań przesiewowych wzroku i słuchu” (1 osoba), warsztaty pt. „Papieroplastyka na zajęciach z dziećmi o różnych potrzebach edukacyjnych” (1 osoba). 	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SP nr 11	budżet samorządu

5.Ukończenie przez nauczycieli kursów kwalifikacyjnych w zakresie oligofrenopedagogiki.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	ZS nr 10	budżet samorządu
---	-----------------	-----------------	-----------------	---	---	----------	------------------

<p>6.Tworzenie grup integracyjnych w zależności od potrzeb.</p> <p>7.Obejmowanie ofertą edukacyjną coraz większej liczby dzieci autystycznych, których poziom funkcjonowania pozwala na uczęszczanie do oddziału integracyjnego.</p> <p>8.Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli, pedagogów specjalnych (studia podyplomowe, kursy, warsztaty i inne formy doskonalenia).</p> <p>9.Ujednocianie, udoskonalanie dokumentacji specjalistycznej (arkusze obserwacji, pomoce do diagnozy i terapii, testy, arkusze ewaluacji, dzienniki zajęć).</p> <p>10.Zajęcia otwarte, spotkania indywidualne dla dzieci niepełnosprawnych i rodziców nowoprzyjętych do placówki.</p> <p>11.Uściślanie współpracy z instytucjami, rodzicami w celu ujednoczenia oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych.</p> <p>12.Umożliwianie odbywania praktyk studenckich przez studentów uczelni wyższych o specjalności: pedagogika specjalna i oligofrenopedagogika.</p> <p>13.Doskonalenie programów nauczania do potrzeb, możliwości rozwojowych dziecka niepełnosprawnego, organizacja warunków ich realizacji, organizacja dodatkowych zajęć w zależności od ich deficytów.</p> <p>14.Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla dzieci niepełnosprawnych.</p> <p>15.Pozyskiwanie stażystów, jako opiekunów dzieci niepełnosprawnych w grupach integracyjnych.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
---	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------------	------------------

16. W roku szkolnym 2006/2007 udział w zajęciach grupy samokształceniowej dla nauczycieli pracujących w klasach integracyjnych (CEN). Istota i założenia integracyjnego systemu kształcenia i wychowania oraz zasad współpracy pedagoga specjalnego i innych specjalistów wspierających rozwój ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	ZS nr 10	budżet państwa
17. Ukończenie przez nauczycieli uczących w klasach integracyjnych kursów kwalifikacyjnych CEN w zakresie oligofrenopedagogiki.	0	1.560	0	0	0	CEN	środki własne nauczycieli, budżet samorządu
18. Prowadzenie „Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka” w ramach projektu PFRON.	0	19.067	0	149.180	134.206,52	SOSW nr 1 SOSW nr 1	budżet samorządu PFRON
19. Nauczyciele SOSW nr 2 podnosili swoje kwalifikacje poprzez kursy oraz studia podyplomowe takie jak: socjoterapia, terapia pedagogiczna, oligofrenopedagogika.	0	1.460	700	0	0	SOSW nr 2 CDNiKU	budżet samorządu, środki własne
20. Zakup wyposażenia pracowni ze sprzętem specjalistycznym do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.	21.745	0	0	0	0	SP nr 11	EFS
21. Bezpłatne podręczniki dla dzieci niepełnosprawnych.	0	0	0	0	0		MEN
22. Pozyskanie podręczników ze Szkoły dla Nieśłyszących w Olecku.	0	0	200	0	0		budżet państwa
23. Zakup pomocy dydaktycznych do gabinetu logopedycznego.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0		budżet samorządu
24. Zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (cz.I).	44.159	0	0	0	0	ZS nr 10, Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi	EFS
25. Zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (cz.II).	28.625	0	0	0	0		
26. Zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (cz. III).	59.222	0	0	0	0		
27. Wyposażenie szkoły w :						ZS nr 10 SP nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi	EFS
• multimedialny zestaw komputerowy do pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną – zadanie E. Sprzęt do diagnozy zaburzeń słuchu, wzroku i mowy: “Słyszę”, “Mówię”, “Widzę”,	21.745	0	0	0	0		
• nowoczesny sprzęt (cz.II i III – bezpieczne soczewki) dla	414	0	0	0	0		

<p>dzieci niedowidzących,</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowoczesny sprzęt dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (Braille, Pen), • nowoczesny sprzęt (cz. III) ułatwiający kształcenie dla uczniów ze specjalistycznymi potrzebami edukacyjnymi. <p>Trener Konsorcjum firmy Sygnity S.A. oraz E.C.E przeszkolił 11 nauczycieli z zakresu specjalistycznego sprzętu komputerowego do użytku przez uczniów niewidomych i słabowidzących.</p>	80.384	0	0	0	0		
<p>0</p> <p>120.879</p> <p>0</p> <p>0</p>							
<p>28. Wyposażenie pracowni w telewizory, tablice interaktywne, projektory, sprzęt multimedialny (DVD, komputer) oraz czasopisma i książki do biblioteki szkolnej.</p> <p>29. Środki dydaktyczne, z których korzystają szczególnie uczniowie niepełnosprawni to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • magnetyczne przyrządy tablicowe, • liczby w kolorach, • bryły geometryczne, • trudne litery-tabliczki ortograficzne. <p>30. Przygotowanie nauczycieli do pracy z uczniem niepełnosprawnym. Studia podyplomowe z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oligofrenopedagogika, • fizjoprofilaktyka i korektywa, • studia magisterskie z pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej. 	2.014	7.465	23.686	0	0	ZS nr 3	budżet samorządu
<p>1.150</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p>							EFS
<p>1.000</p> <p>1.000</p> <p>1.000</p> <p>0</p> <p>0</p>							budżet samorządu
<p>31. Włączenie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w normalne i codzienne życie poprzez różnorodne i dostosowane do ich możliwości i rozwoju formy i metody kształcenia.</p> <p>32. Stwarzanie warunków do aktywnego udziału dzieci niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz realizowania praw do wychowania, edukacji i opieki.</p> <p>33. Systematyczna współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Suwałkach.</p> <p>34. Organizowanie zajęć logopedycznych oraz z zakresu gimnastyki korekcyjnej.</p> <p>35. Doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli poprzez udział w różnego rodzaju formach doskonalenia zawodowego.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	PP-P, placówki oświatowe	budżet samorządu
	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące		
	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące		
	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące		
	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące		
<p>36. Organizacja warsztatów i szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli pracujących z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną oraz kursów kwalifikacyjnych z oligofrenopedagogiki i terapii pedagogicznej.</p> <p>37. Organizacja Podyplomowych Studiów z Oligofrenopedagogiki.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	CDNiKU	budżet samorządu

38.Udział w warsztatach i kursach typu: metoda Dennisona, metody pracy z dziećmi posiadającymi ADHD a także kursu logopedy do pracy z osobami niedosłyszącymi i z wadami słuchu.	0	150	350	0	0	Przedszkole nr 2 CDNiKU	budżet samorządu
39.Dostosowywanie wymagań edukacyjnych i warunków przeprowadzania egzaminów do potrzeb i możliwości uczniów.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	ZS nr 4	budżet samorządu
40. Dostosowanie warunków egzaminu gimnazjalnego i sprawdzianu po klasie VI do możliwości uczniów niepełnosprawnych.	0	0	0	0	wydatki bieżące	ZS nr 8	budżet samorządu
41.Organizacja nauczania indywidualnego na podstawie opinii Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące		budżet samorządu
42. Praca doradcy zawodowego umożliwiająca uczniom niepełnosprawnym określenie ich predyspozycji zawodowych, uzyskanie wiedzy o zawodach, w których mogliby pracować, a w związku z tym o szkołach i kierunkach kształcenia osób niepełnosprawnych.	0	0	0	0	wydatki bieżące		budżet samorządu

Zadanie. 4 Popularyzacja osiągnięć uczniów niepełnosprawnych.

1.Udział dzieci niepełnosprawnych w różnego rodzaju prezentacjach (np. wystawy prac w Szeleście, ROKiS), konkursach, festiwalach np.: Przegląd Kolęd i Pastorałek w SOSW nr 1, SP 7, SP 10, DPS "Kalina", Gala Teatrów Przedszkolnych, Festiwal Piosenki Przedszkolnej, Festiwal wierszy, Festiwal Piosenki Dziecięcej „Złota Nutka”, Przegląd Małych Form Teatralnych, prezentacje recytatorskie i konkursy plastyczne organizowane przez suwalskie instytucje oświatowe, zawody sportowe o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i światowym (narcciarstwo biegowe, pływanie, lekkoatletyka itp.) - zdobycie 3 złotych medali, 1 srebrnego i 2 brązowych na Olimpiadzie w Idaho w USA przez uczeni SOSW nr 1.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	20.050	wydatki bieżące	SOSW nr 1 i 2, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „Jesteśmy Razem” Przedszkole nr 4 i 8, SP nr 7,10 i 11, ZS nr 3, ROKiS, MDK, Stowarzyszenie „Pastwisko”	budżet samorządu, PFRON, sponsorzy prywatni,
2.Popularyzacja osiągnięć uczniów odbywa się również poprzez umieszczanie informacji na ten temat na stronach internetowych placówek, gazetkach, w prasie lokalnej, prowadzonych kronikach itp.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	placówki oświatowe, Tygodnik Suwalski	budżet samorządu

3. Przedstawienie dzieciom niepełnosprawnym krótkich inscenizacji i teatrzyku oraz prac plastycznych przez wychowanków ze Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego nr 1.	0	0	0	0	50	Przedszkole nr 2, SOSW nr 1	budżet samorządu
4. Udział uczniów niepełnosprawnych w VIII Suwalskiej Spartakiadzie Integracyjnej.	0	0	0	0	1.277	SP nr 11, Kuratorium Oświaty w Białymstoku,	budżet samorządu, firma „Plant” z Gołdapi
5. I i II miejsce w międzyszkolnym konkursie plastycznym „Tacy sami – przyjazna szkoła” – 4 osoby.	0	0	0	0	wydatki bieżące		
6. Niepełnosprawny uczeń ze SP nr 11 został laureatem Wojewódzkiego Konkursu Historycznego	0	0	0	0	wydatki bieżące		-
7. Laureat Międzynarodowego Konkursu Plastycznego Oddziałów i Klas Integracyjnych „Razem” w Elblągu.	0	0	0	wydatki bieżące	wydatki bieżące	SP nr 11, Kuratorium Oświaty w Białymstoku,	
8. Udział w różnego rodzaju akcjach, przeglądach i konkursach (potyczki wielkanocne – turniej wiedzy i sprawności, „Sprzątanie świata”, piknik – „Szkoła na osiedlu”, XII Suwalski Przegląd Dziecięcej Twórczości Plastycznej – I miejsce, szkolny konkurs plastyczny „Mali przyjaciele Marii Konopnickiej”, „Potyczki Bożonarodzeniowe”, Przegląd Kolęd i Pastorałek w SP nr 10, „Mały Teatrzyk”, Przegląd Małych Form Teatralnych w SP nr 10, Międzynarodowy Bieg Uliczny zorganizowany przez DPS Kalina, wycieczka do SOSW nr 1 w związku z Ogólnopolskim Dniem Kariery).	0	0	0	wydatki bieżące	wydatki bieżące		
9. W roku 2010 z SOSW nr 1 zostały zaproszone do udziału w 2. edycji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery w Suwałkach. Grupa przedszkolna oraz dwie klasy szkoły podstawowej (kl.1 i kl.3) wzięły udział w konkursie plastycznym „kolorowy świat zawodów”. Prace zbiorowe wykonane przez dzieci otrzymały wyróżnienie z rąk Prezydenta Miasta, zostały wyeksponowane w Urzędzie Miejskim podczas uroczystości podsumowujące tydzień kariery oraz umieszczone na stronie CDNiKU (www.cdniku.pl).	0	0	0	0	wydatki bieżące	CDNiKU	budżet samorządu
Zadanie 5. Wzmacnianie istniejących integracyjnych placówek oświatowych.							

1.Na terenie miasta funkcjonują następujące integracyjne placówki oświatowe; • Przedszkole nr 4; - 3 dzieci w 2006 r. - 4 dzieci w 2007 r. - 5 dzieci w 2008 r. - 5 dzieci w 2009 r. - 0 dzieci w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
• Przedszkole nr 8; - 10 dzieci w 2006 r. - 11 dzieci w 2007 r. - 15 dzieci w 2008 r. - 20 dzieci w 2009 r. - 20 dzieci w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
• Gimnazjum nr 5; - 13 uczniów w 2006 r. - 19 uczniów w 2007 r. - 14 uczniów w 2008 r. - 12 uczniów w 2009 r. - 18 uczniów w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
• Gimnazjum nr 7; - 26 uczniów w 2006 r. - 9 uczniów w 2007 r. - 11 uczniów w 2008 r. - 11 uczniów w 2009 r. - 12 uczniów w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
• Szkoła Podstawowa nr 10; - 11 uczniów w 2006 r. - 24 uczniów w 2007 r. - 25 uczniów w 2008 r. - 28 uczniów w 2009 r. - 24 uczniów w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
• Szkoła Podstawowa nr 11; - 24 uczniów w 2006 r. - 27 uczniów w 2007 r. - 27 uczniów w 2008 r. - 28 uczniów w 2009 r. - 24 uczniów w 2010 r.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM	budżet samorządu
2. Informowanie zainteresowanych rodziców o możliwości korzystania z przedszkoli integracyjnych, wywieszanie ogłoszeń, rozdawanie ulotek informacyjnych. Uczestnictwo w organizowanych przez te placówki konkursach, aukcjach, festynach.	0	0	0	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Przedszkola, ośrodki integracyjne, fundacje	budżet samorządu
3. Wymiana doświadczeń z placówkami integracyjnymi.	0	0	0	0	0	ZS nr 3, SP nr 11, SOSW nr 1 i 2	

Kierunek VII. Stworzenie systemu informacyjnego służącego podniesieniu efektywności działań w zakresie poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Zapewnienie dostępu do informacji o przysługujących im prawach, możliwościach uzyskania pomocy (w tym w szczególności finansowej) i sposobach rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych poprzez stworzenie serwisu internetowego, ośrodka informacji osób niepełnosprawnych itp.

<p>1. W ramach otwartego konkursu pozyskano środki na uruchomienie od kwietnia 2006 r. w strukturach MOPS Ośrodka Informacji Osób Niepełnosprawnych. Zakres poradnictwa informacji jest bardzo szeroki i obejmuje m.in. zabezpieczenia społeczne dla osób niepełnosprawnych, aktualne programy, granty, pomoc instytucjonalną, orzecznictwo, ulgi i uprawnienia, możliwości lecznicze i rehabilitację medyczną, edukację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, zatrudnienie osób niepełnosprawnych oraz możliwości uzyskania pomocy finansowej ze środków PFRON. Poradnictwo i wszelkie informacje przekazywane są wymienionym odbiorcom drogą elektroniczną, korespondencyjną za pośrednictwem poczty i osobiście a także przez kolportaż ulotek i informatorów. Z usług OION skorzystało w 2006 r. 293 osoby (623 porad i informacji), w 2007 r. 845 osób (2 544) i w 2008r. 1 328 osób (2 853), w 2009r. udzielił 3658 informacji/porad dla 1351 odbiorców i w 2010r. udzielił 3488 informacji dla 1437 interesantów. W ramach działalności OION opracowano i wydano „Informator a, b, c...dla osób niepełnosprawnych”, który jest przewodnikiem nie tylko w zakresie informacji o ulgach, uprawnieniach i przywilejach osób niepełnosprawnych, ale wskazuje również podmioty lokalne, w gestii których pozostaje realizacja wymienionych zadań.</p>	82.083	75.805	94.292	93.353	91.774	MOPS	PFRON
<p>2. Udzielanie informacji o uprawnieniach pozarentowych w siedzibie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności ul. Mickiewicza 3</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS	budżet samorządowy, PFRON
<p>3. Prowadzenie działalności informacyjnej i popularyzatorskiej, upowszechniającej wiedzę nt. problemów dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin.</p>	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	Przedszkole nr 8	budżet samorządu
<p>4. Publikacje na stronie internetowej Przedszkola nr 8.</p> <p>5. Świadoma edukacja i aktywizowanie rodzin dziecka</p>							

<p>niepełnosprawnego (rady szkoleniowe, uroczystości, imprezy okolicznościowe).</p> <p>6. Ułatwienie dostępu do specjalistycznej informacji (poradnictwo, strona internetowa, wsparcie informacyjne, opracowanie przez nauczycieli publikacji do biblioteczki pedagogicznej Przedszkola nr 8, rozpowszechnianie ulotek i informatorów rodziców, publikacja autorskich artykułów o tematyce psychologiczno – pedagogicznej, organizowanie konsultacji ze specjalistami.</p>							
<p>Zadanie 2. Inicjowanie badań w zakresie diagnozy potrzeb osób niepełnosprawnych oraz lokalnych możliwości ich rozwiązywania.</p>							
<p>1. Orzekanie o niepełnosprawności do celów poza rentowych stanowi element zarówno indywidualnej, jak i środowiskowej diagnozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2006 r. wydano 3.309 orzeczeń w tym: 780 osób do 16 roku życia, 2529 osób powyżej 16 roku życia, z tego dla mieszkańców Suwałk: wydano 1654 orzeczeń, w tym: 390 osób do 16 roku życia, 1264 osób powyżej 16 roku życia. • w 2007 r. wydano 3.368 orzeczeń w tym: 758 osób do 16 roku życia, 2610 osób powyżej 16 roku życia, z tego dla mieszkańców Suwałk: wydano 1829 orzeczeń, w tym: 396 osób do 16 roku życia, 1433 osób powyżej 16 roku życia. • w 2008 r. wydano 3.573 orzeczenia w tym: 668 osób do 16 roku życia, 2.905 osób powyżej 16 roku życia. z tego dla mieszkańców Suwałk: wydano 1924 orzeczeń, w tym: 359 osób do 6 roku życia., 1565 osób powyżej 16 roku życia. • w 2009 r. wydano 3.535 orzeczeń, z czego dla mieszkańców Suwałk wydano 1864 orzeczeń, w tym 279 dla osób do 16 roku życia, 1585 powyżej 16 roku życia. • w 2010 r. wydano 3544 orzeczeń, z czego dla mieszkańców Suwałk wydano 1.787 orzeczeń, w tym 246 dla osób do 16 roku życia, 1.541 powyżej 16 roku życia. <p>2. Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności uprawnia do korzystania :</p> <ul style="list-style-type: none"> • z ulg i uprawnień np. podatkowych, komunikacyjnych, mieszkaniowych, TV, 	304.939	332.990	379.585	455.106	429.322	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	budżet państwa, budżet samorządu

<ul style="list-style-type: none"> rehabilitacji zawodowej – zatrudnienie subsydiowane, szkolenia i inne instrumenty rynku pracy, rehabilitacji społecznej – zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, pomoce techniczne, likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, turnusy rehabilitacyjne, uczestnictwo w WTZ, ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń opiekuńczych, dodatków do świadczeń rodzinnych 							
Zadanie 3. Monitorowanie zjawiska niepełnosprawności na terenie miasta Suwałk poprzez roczne sprawozdania z realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych składanych Radzie Miejskiej w Suwałkach.							
1. Corocznie sporządzane jest sprawozdanie z działalności MOPS, w tym z realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS	budżet państwa, budżet samorządu
2. Przedkładanie potrzeb i przyjmowanie Uchwał Rady Miejskiej w Suwałkach podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	MOPS, PUP	PFRON
3. Sprawozdania organizacji pozarządowych z działalności na rzecz osób niepełnosprawnych wg zawartych umów w ramach przyjętych w danym roku przez Radę Miejską w Suwałkach zadań i priorytetów.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	UM, MOPS ngo	budżet samorządu, PFRON
Zadanie 4. Rozpowszechnianie tematycznych informatorów, poradników, ulotek dotyczących niepełnosprawności.							
1. Materiał autorski OION: - Informator a,b,c... dla osób niepełnosprawnych (3.000 egz.).	0	wydatki bieżące związane z działalnością OION	0	0	0	MOPS	PFRON
2. Wydawnictwa PFRON (rozprowadzanie): <ul style="list-style-type: none"> Informator - Przewodnik osoby niepełnosprawnej, Informator dla pracodawców, biuletyn - refundacja składek na ubezpieczenie społeczne dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą - Krok po kroku, różne ulotki dot. rehabilitacji społecznej i zawodowej, biuletyn informacyjny - Bifron. 	nieodpłatnie	nieodpłatnie	nieodpłatnie	nieodpłatnie	nieodpłatnie	MOPS	-
3. Prenumerata i udostępnianie członkom Stowarzyszenia							

miesięczników: „Biuletyn Informacyjny PSD”, „Diabetyk”, „Cukrzyca a zdrowie”.	253	290	256	285	345	Koło Miejskie PSD	budżet samorządu
4. Prelekcje na kursokonferencji zdrowotnej dla Unii Podlaskiej w Białymstoku i Federacji Stowarzyszeń w Poznaniu, Ciechocinku – zaopatrzenie w materiały edukacyjne i dystrybucja wśród członków klubu.	130	100	120	300	350	Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka” i Unia Podlaska Federacji Stowarzyszeń	środki własne stowarzyszenia, budżet samorządu
5. Wydanie biuletynu „Edukacja zdrowotna w szkołach i przedszkolach – scenariusze zajęć”.	wydatki bieżące	wydatki bieżące	wydatki bieżące	0	0	CDNiKU	budżet samorządu

Słowniczek skrótów:

1. SP ZOP – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej w Suwałkach
2. SSOP – Suwalskie Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej w Suwałkach
3. NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
4. NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
5. SP SzW – Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Suwałkach
6. PSD – Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
7. PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
8. MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach
9. ngo – organizacje pozarządowe
10. UM – Urząd Miejski w Suwałkach
11. SP – Szkoła Podstawowa

12. ZS – Zespół Szkół
13. ZST – Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach
14. PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach
15. NFOZ – Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia
16. PP-P – Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Suwałkach
17. PZN – Polski Związek Niewidomych
18. DPS – Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach
19. MTKKF – Miejskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Suwałkach
20. MDK – Młodzieżowy Dom Kultury w Suwałkach
21. SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Suwałkach
22. MDI – Miejska Dyrekcja Inwestycji w Suwałkach
23. ZBM – Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach
24. CEN – Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach
25. CDNiKU – Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego w Suwałkach
26. MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
27. PZG - Polski Związek Głuchych
28. PWSZ – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach
29. PGK – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach
30. PO-W – Placówka Opiekuńczo - Wychowawczo w Suwałkach
31. TPD – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Suwałkach
32. WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku Oddział Terenowy w Suwałkach

33. PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach
34. FP – Fundusz Pracy
35. EFS – Europejski Fundusz Społeczny
36. WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej
37. ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Suwałkach
38. ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku
39. jst – jednostki samorządu terytorialnego
40. UMKS Jaćwież – Uczniowski Międzyszkolny Klub Szachowy „Jaćwież” w Suwałkach
41. PSzM – Policealna Szkoła Medyczna w Suwałkach
42. CAS „PRYZMAT” – Centrum Aktywności Społecznej „PRYZMAT”

Wnioski

Wszystkie działania wynikające z realizacji w/w Programu przyniosły zauważalne zmiany, przez co Miasto Suwałki stało się jeszcze bardziej przyjazne osobom niepełnosprawnym.

W poszczególnych kierunkach działań na terenie Miasta Suwałk za lata 2006 – 2010 uzyskano następujące efekty:

Kierunek I – Wspieranie dostępności usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych oraz ich właściwa jakość w celu poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

- zwiększono dostępność do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych w środowisku zamieszkania osób niepełnosprawnych,
- uzyskano poprawę jakości świadczonych usług, zwiększono świadomość praw osób niepełnosprawnych oraz stopnia ich przestrzegania,
- zwiększono aktywność osób niepełnosprawnych w celu poprawy sprawności psychofizycznej,
- pomimo zwiększenia liczby placówek rehabilitacyjnych czas oczekiwania na rehabilitację nie uległ zmniejszeniu z przyczyn ilości kontraktowanych usług przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Kierunek II – Przystosowanie środowiska fizycznego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- zwiększono dostępność do obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych ruchowo,
- rozszerzono możliwości nauczania dzieci niepełnosprawnych razem z rówieśnikami pełnosprawnymi w szkołach ogólnodostępnych,
- uzyskano poprawę dostępności edukacji dla osób niepełnosprawnych na poziomie przedszkoli, szkół i uczelni wyższych,
- uzyskano poprawę standardów kształcenia osób niepełnosprawnych,
- podniesiono wiedzę i świadomość wśród społeczeństwa na temat problemów osób niepełnosprawnych i kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Kierunek III – Działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania rodzin z osobą niepełnosprawną.

- rozwinięto poradnictwo i doradztwo na rzecz rodzin z osobą niepełnosprawną w zakresie rozwiązywania ich problemów,
- podniesiono poziom wiedzy służb socjalnych na temat problemów i zmian wynikających z obecności osoby niepełnosprawnej w rodzinie,
- umożliwiono pozostanie osoby niepełnosprawnej w środowisku rodzinnym,

- przeciwdziałano wykluczeniu społecznemu wśród osób niepełnosprawnych i zapewniono poczucie bezpieczeństwa tym osobom.

Kierunek IV – Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej i ekonomicznego usamodzielniania się osób niepełnosprawnych.

- udzielano pomocy w określeniu predyspozycji zawodowych,
- umożliwiono uzyskanie rzetelnej i pełnej informacji o zawodach, wymaganiach stanowisk pracy, szkołach kierunkach kształcenia oraz informacji o aktualnej sytuacji i trendach na lokalnych rynkach pracy,
- wzrost szans na zatrudnienie i ekonomiczne usamodzielnienie się,
- podniesiono bezpieczeństwo, higienę i ergonomię stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

Kierunek V- Wzrost wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych oraz grup samopomocowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

- zwiększono zaangażowanie środowiska lokalnego w problemy osób niepełnosprawnych,
- zwiększono aktywności organizacji pozarządowych przy rozwiązywaniu problemów środowiska osób niepełnosprawnych.
- zapewniono osobom niepełnosprawnym możliwości kontaktów społecznych, samorealizacji i poczucia własnej wartości.

Kierunek VI – Edukacja społeczności lokalnej oraz osób niepełnosprawnych jako czynnik poprawy warunków życia społecznego osób niepełnosprawnych.

- podniesiono poziom umiejętności pracowników i osób działających na rzecz osób niepełnosprawnych w środowisku,
- zwiększono szanse osób niepełnosprawnych na aktywizację społeczną i zawodową,
- stworzono wieloformatową pomoc osobom niepełnosprawnym przez wykorzystanie możliwości prawnych i instytucjonalnych.

Kierunek VII – Stworzenie systemu informacyjnego służącego podniesieniu efektywności działań w zakresie poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

- utworzono system informacyjny dla osób niepełnosprawnych, w tym o zasobach lokalnej infrastruktury społecznej na rzecz rozwiązywania problemów niepełnosprawności,
- efektywniej wykorzystano w mieście istniejący potencjał,
- podniesiono poziom świadomości społecznej w zakresie problemów osób niepełnosprawnych,
- zintegrowano lokalne działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Informacja z realizacji Programu Na Rzecz Poprawy Warunków Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych w Mieście Suwałki za okres lat 2006-2010 została opracowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach w oparciu o własne dane oraz informacje otrzymane z wydziałów Urzędu Miejskiego w Suwałkach, Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach, Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Paliatywnej w Suwałkach, szkół i przedszkoli, Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego nr 1 i nr 2, Policealnej Szkoły Medycznej, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Suwałkach, Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego w Suwałkach oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.